

PAULO TỸ CARTA HAN: CORINTO TÃ KE AG MỸ CARTA Û

¹ Paulo tỹ rá vễ, ẽg régre tỹ Timóteo mré. Jesus Cristo hã ne inh fêg', isỹ tỹ ti apóstolo jẽ jé, Topê tỹ inh kuprêg kỹ. Isỹ Topê tũ ag mỹ rán vễ, ù tỹ cidade tỹ Corinto tá vễnh mãn tĩ ag mỹ, ù tỹ Grécia tá vễnhmãn tĩ ag mỹ ke gé.

² Ẽg jóg tỹ Topê jé ãjag tar han, ti jé ãjag krĩ kuprãg, ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo ti ke gé.

Topê tỹ Paulo krĩ tỹ kãnhvy' he

³ Topê mỹ sóg vĩ há han tĩ, ẽg Senhor tỹ Jesus Cristo panh ti mỹ, ẽg jóg mỹ, ù tỹ ẽg jagãgtãn tĩ ẽn mỹ. Ẽg vễsỹrénh kỹ tóg ẽg krĩ tỹ kãnhvy' he tĩ, Topê ti. Ti hã mỹ sóg agradecer he tĩ mỹr.

⁴ Ti hã ne inh vễsỹrénh mũ ra inh krĩ tỹ kãnhvy' he tĩ', inh jagtar tĩn kỹ. Ti tỹ inh krĩ tỹ kãnhvy' he tugrĩn sóg inh kãnhkã ag krĩ tỹ kãnhvy' he ki kanhró nĩ ha, inh kãnhkã ù tỹ nén ù jagy vég mũ ra.

⁵ Cristo jagtar ja ẽn ri ke pẽ ve mág sóg mỹr, hã kỹ Cristo tóg inh krĩ kufy tỹ hẽn ri ke tỹ tũ' he tĩ gé sir.

⁶ Hã ra sóg ãjag jagfy jagtar nĩ, ãjag tỹ ti hã to tar nỹtĩn jé gé, ãjag krenkren jé. Topê tỹ isar han kỹ tóg inh kóm ãjag tar han ke mũ gé sir. Ẽjag tỹ inh kóm jagtar nỹtĩn kỹ ãjag tóg inh kóm ti to krónh kenh ke tũ nĩ gé sir.

⁷ Ājag ki ěkrén mág sóg tĩ, hã ra sóg ki kanhró nĩ, Topě tỹ ājag tar han ěn ki. Ũri ājag tóg hã ra inh mré jagtar nỹtĩ, hã kỹ Topě tóg ājag krĩ tỹ kãnhvy' he tĩ gé, ti tỹ inh krĩ tỹ kãnhvy' he tĩ ěn ri ke han tóg tĩ, ājag mỹ.

⁸ Inh kankhã', ājag mỹ sóg inh jagtar mág ja tó sór mũ. Ga tỹ Ásia tá sóg nén ũ jagy tãvĩ ve ja nĩ, tá ag tóg isỹ hěn ri ke kren, kỹ sóg: “ŭri inh hỹn kren mãn ke tũ nĩ ha,” he ja nĩ.

⁹ “Ag tỹ isỹ tũg' henh ke hỹn,” he sóg mũ vē. Ěn kã sóg Topě hã mĩ ěkrég mũ sir, isỹ vēnhmỹ kren mãn ke tũ nĩn kỹ. “Ti hã ne inh kren han ki kanhró nĩ,” he ja inh nĩ. “Ũn kãgter mũ ag rĩnrĩn mãn ki kanhró tóg nĩ, kỹ tóg inh kren han ki kanhró nĩ gé,” he ja inh nĩ.

¹⁰ Kỹ tóg inh kren han ja nĩ, iser kren mũ ěn kã, kỹ tóg kejěn inh kren han mãn ke mũ gé. Ti hã mỹ sóg to vĩ tĩ, ti hã tỹ inh kren han jé.

¹¹ Kỹ iso vãsãn nĩ gé, iso Topě mré vĩ kỹ, kỹ Topě tóg ājag vĩ mēnh mũ. Ti tỹ ājag vĩ mē tugrĩn inh jagãgtãn kỹ ājag tóg ti mỹ agradecer henh ke mũ. Kỹ ũ tỹ hěn ri ke ag vỹ Topě mỹ vĩ há han ke mũ, ti tỹ inh jagãgtãn ke tugrĩn.

Paulo tỹ Corinto tá ke ag venh kãtĩg ja tũ

¹² Ha vé, inh jykre tóg tỹ ũn há nỹ, ki kanhró inh nĩ. Věnh kar mỹ sóg nén ũ há hã han tĩ, vēnh jykre kuryj, kỹ sóg ki hã tó tĩ gé, Topě jykre han kỹ. Inh pi(jé) isỹ vēsóg ki nén to jykrén mũ ěn hã han tĩ'. Topě hã ne isar han tĩ', isỹ ti jykre ki króm jé. Kỹ sóg ājag mỹ ti jykre hã kãmén ja nĩgtĩ gé.

13 Tag hã rán isóg tĩ gé, kÿ ãjag tóg isÿ rá ve kÿ (ãjag tóg) ki kanhrãn ke mũ gé sir. Ti pi(jé) mẽ jagy tĩ'. ãjag tÿ ki kanhrãn kãn kÿ tóg há tĩnh mũ.

14 ãjag tÿ ki kanhrãn sĩ tag kãfór han kÿ tóg há tĩnh mũ. Kÿ kurã ên kã, êg Senhor tÿ Jesus kurã ên kã tóg ãjag mẽ sér tĩnh ke mũ, ãjag tÿ inh ven kÿ. Kÿ tóg inh mẽ sér tĩnh ke mũ gé, isÿ ãjag ven kÿ.

15 Tag to jykrén kÿ sóg ãjag ki jun kren ja nĩgtĩ. Isÿ ãjag ki jun ke vễ vễ, isÿ ãjag tar han jé. Isÿ vãsÿ ãjag tar han ja ên ri ke han mãn ke vễ vễ.

16 Kÿ sóg ãjag ve kar kÿ (sóg) ga tÿ Macedônia ra tĩg ke mũ vễ. Kar kÿ, isÿ Macedônia tá kãtĩg mãn kÿ sóg ãjag ve mãn ke mũ vễ gé, ãjag tÿ inh jagãgtãn kÿ inh mẽ jãnkamy nĩmnĩm' he jé vễ vễ, isÿ ga tÿ Judéia ra tĩg há han ke to.

17 Hã ra tóg inh mẽ ki krov ja tũ nĩ, hã kÿ sóg kãtĩg ja tũ nĩ. Kÿ inh mẽ kanhir kÿ ãjag mẽ: “kãtĩg jé sóg ke mũ,” he ja nĩ'? Vó. Inh jykre pijé', isÿ kanhir kÿ tó tĩ ên ti. Kÿ sóg jykré régre han tũ nĩgtĩ gé. Ûn jykre régre ag tÿ: “hej,” he mũ ra ag tóg han sór tũ nĩ. Ge tũ inh nĩgtĩ.

18 Topẽ hã ne ón vãnh nĩ', hã ra tóg ki kanhró nĩ, inh jykre pir nĩ ti.

19 Topẽ kósın jykre hã han sóg tĩ, Jesus Cristo jykre ti. Inh hã ne ãjag mẽ ti kãmén ja nĩ', Silas mré, Timóteo mré ke gé. Ti pi(jé) ã tÿ: “hej,” he mũ ra han ke tũ nĩ'. Han ti tĩ, nén ù kar ti, Topẽ kósın ti.

20 Topẽ hã vÿ êg mẽ êg tÿ nén vãnh ke ti tó ja nĩgtĩ, kÿ êg tóg ti kósın hã tugrĩn vэг mũ sir, ti panh tÿ êg mẽ nén tó mũ ên ti. Hã tó sóg tĩ, vãnh kar mẽ, Topẽ ón vãnh ên hã tó sóg tĩ. Kÿ êg tóg ti hã mẽ vĩ há han tĩ sir, Topẽ hã mẽ, êg tÿ ti tÿ êg mẽ nén tó mũ ên to:

“hã vễ,” hen kỹ.

²¹ Topẽ hã ne Cristo ki isar han, ãjag mré hã. Kỹ tóg ãg kuprẽg gé.

²² Kỹ tóg ãg ñĩgĩg kỹ ãg vin tĩ gé. Ầ kuprĩg jẽnẽg tóg mũ ãg mỹ. Tĩ tỹ ãg mỹ ã kuprĩg jẽnẽ tugrĩn ãg tóg ki kanhró nỹtĩ, ti tỹ ãg mỹ nẽn ù kar vin ke mũ ẽn ti.

²³ Ha vé, ki hã sóg tó mũ, Topẽ ne ki kanhró nĩ'. Inh ón tĩ nĩ ra tóg inh vóg kónãn mũ vễ. Isỹ ãjag to jũ tũ nĩ jé, hã jé sóg ãjag tá jun ja tũ nĩ ver, cidade tỹ Corinto tá. Sỹ tá jun ra sóg ãjag to jũnh ke mũ vễ.

²⁴ Inh pi(jé) ãjag to tar han sór mũ'. Jesus hã ki ge kỹ ãjag nỹtĩ, ti hã to tar ãjag nỹtĩ. Ầjag fe tỹ mrin ke han sór sóg mũ vễ, hã jé sóg ãjag to vãsãn tĩ vễ.

2

¹ Hã kỹ sóg tag to jykrén ja nĩ, ha mẽ: “ag kanẽ jun mãn sór tũ inh nĩ,” he sóg, “hã kỹ sóg ag venh tĩg ke tũ nĩ ver,” he sóg ãjag to.

² Ha mẽ, isỹ ãjag kanẽ jun kỹ ù nỹ hỹn inh fe tỹ mrin kenh mũ'? Isỹ ãjag kanẽ jun kỹ ù tỹ inh fe tỹ mrin kenh ke tóg tũ tĩ.

³ Hã kỹ sóg ãjag mỹ vễnh rá ẽn jẽnẽ gé, ãjag tỹ inh kanẽ jun tũ nĩn jé gé, sỹ ãjag ki jun kỹ. Inh jun kỹ tóg inh mỹ há tĩnh mũ, ãjag tỹ inh fe tỹ mrin ken kỹ. Tag to sóg jykrén tĩ gé, ha mẽ. “Ag tỹ inh fe tỹ mrin ke kỹ tóg hỹn ag mỹ sér tĩ gé,” he sóg tĩ, ãjag to.

⁴ Sỹ ãjag mỹ carta ẽn rán mũn kỹ sóg to fỹ mág mỹr, ãjag tugrĩn sóg kanẽ jur, ãjag tugrĩn sóg vễnh mỹ en. Inh pi(jé) ãjag kanẽ jun sór ja nĩ'. Isỹ ãjag to há pẽ nĩn kỹ sóg ãjag mỹ vễnh rá ẽn han ja nĩgtĩ, ãjag tỹ isỹ ãjag to há nĩ tag ki kanhró nỹtĩn jé.

Ěg tŷ jagně mŷ věnh pāte fón ke

⁵ Ha mē, ājag kāmī ũ tóg ājag kaně jur han ja nī. Ti pi(jé) isavīn kaně jun ja nī'. Ājag kar kaně jun ja tóg nī. Hěn ri ke mūn sóg tó há han ja tū nī, isŷ: “ājag kar,” he kŷ. Ājag kāmī ũn e kaně junjur han tóg hā ra, ti tŷ Topě vī mranh tigrīn.

⁶ Kŷ ājag tóg hur ti mŷ vī kónān. Ha ti tovānh, gen kŷ.

⁷ Vāhā ti mŷ věnh pāte fón nī, ti mŷ věnh vī há hā tómnī. Ke tū nī (mū) ra ti fe kaj tóg ti tén ke mū, ha vemnī.

⁸ Hā kŷ sóg ājag mŷ tag to vī sór mū vāhā, ha mē: ti mŷ ven nī, ājag tŷ ti to há nŷtī ti.

⁹ Isŷ ājag tŷ inh vī kri fig mū ěn ve sór ja vē, hā jé sóg ājag mŷ věnh rá ěn jēnē ja nī, mŷr, ha mē.

¹⁰ Ājag tŷ ũ mŷ věnh pāte fón kŷ sóg ti mŷ věnh pāte fón tī gé. Kejēn sóg věnh pāte fón tī, ũ mŷ. Kŷ sóg Cristo rīnve ti mŷ věnh pāte fón tī, ājag jagāgtān kŷ.

¹¹ Satanás tŷ ěg tŷ hě ri ke tū nīn jé sóg věnh pāte fón tī. Ti tŷ nēn to jykrén mū ěn ki kanhró ěg tóg nī mŷr, Satanás tŷ nēn to jykrén mū ti.

Paulo krī kufy

¹² Ha vé, isŷ cidade tŷ Trôade tá jun ja nīn kŷ sóg tá ke ag mŷ Cristo kāme sér ěn tó ja nīgtī. Kŷ ag tóg jēmě há han ja nīgtī, ěg Senhor tŷ ag krīn kŷ.

¹³ Hā ra sóg ěg mré ke tŷ Tito ve ja tū nī tá. Isŷ tá ti venh ke vē vē, hā ra tóg ki tū nī, isŷ tá jun mū ra. Hā kŷ sóg ti to krī kufy nī ja nīgtī. Hā kŷ sóg ag mŷ: “isŷg ke vē,” he kŷ tīg ja nī sir, ga tŷ Macedônia ra, ti nón.

Jesus vĩ tỹ nén ger há ri ke nĩ

¹⁴ Hã ra sóg Topê hã mỹ vĩ há han tĩ. Ti hã ne inh jẽnêg tĩ', isỹ êmã kar mĩ tĩg jé, Cristo tigrĩn. Kĩ vãnh kar tóg ti tỹ tỹ ùn mág pẽ nĩ hã vég tĩ, ag tỹ inh jykre jagma êvãnh kỹ. Hã kỹ vãnh kar tóg ti ki kanhrãn mũ sir, isỹ ag mỹ ti tón kỹ. Kĩ tóg ag mỹ nén ger há kri nĩ nĩ, ag tỹ ti vĩ mẽn kỹ.

¹⁵ Nén ger há tóg vãnh kar kri rũm ke tĩ. Ri ke ti nĩ, isỹ vãnh kar mỹ Cristo kãmén kỹ, ag tỹ Topê ki kanhrãn jé. Vãnh kar mỹ sóg ti vĩ tó tĩ, ùn krenkren mũ ag mỹ, ùn vãngfor kỹ nỹtĩ ag mỹ ke gé.

¹⁶ Ùn vãngfor kỹ nỹtĩ ag tỹ inh vĩ mễg mũ ra kri fig tũ nĩn kỹ ag tóg nũgme ki vár ke mũ. Kĩ inh vĩ tóg ag mỹ nén ù ter ger gy ên ri ke nĩ. Ag jãvo ùn krenkren mũ ag tỹ inh vĩ jẽmẽ kỹ ag tóg rĩnrĩr ke mũ, ag tỹ inh vĩ kri nĩm kỹ. Kĩ inh vĩ tóg ag mỹ êg tỹ nén ger há mẽ kỹ êg fe tỹ mrin ke ên kri nĩ nĩ. Hã ra êg pi(jé) vėsóg ki vãnh rãnrãj tag han há nỹtĩgtĩ'.

¹⁷ Ha vé, ù ag vĩ Topê vĩ kãmén to ti kaja ve sór tĩ, jãnkamy ve sór to ag tóg Topê vĩ kãmén tĩ. Ke tũ nĩ kỹ ag tóg ti vĩ tó ên tigrĩn vėsỹ ùn mág han tĩ. Ag jãvo inh pi(jé) ti kaja ve sór tĩ', inh pi(jé) vėsỹ ùn mág han sór mũ'. Cristo ki rã kỹ sóg Topê rĩnve ti kãmén tĩ. Jykre pir han sóg tĩ gé mỹr. Kĩ ù tỹ inh jẽnêg mũ vĩ tỹ Topê ti nĩ.

3

Vãnh jykre tãg

¹ Kĩ ãjag hỹn iso: “tỹ sóg ùn há nĩ, he tóg tĩ, Paulo ti,” he sór tĩ. Hã tũ vễ. Ù ag tóg ãjag mỹ carta to vĩ tĩ, kỹ ag tóg: “ùn há vĩ tỹ ti nĩ, hemnĩ iso, carta ki,” he tĩ, “kĩ vãnh kar tóg vãnh rá tag ve kỹ isỹ tỹ ùn há nĩ

ki kanhró nýtĩnh mũ,” he ag tóg tĩ. Inh pi(jé) carta tỹ ge ma tĩg sór mũ'.

² Inh mỹ ãjag tóg carta ri ke nýtĩ. ãjag mĩ sóg êkrég tĩ, kỹ sóg vãnh kar mỹ ãjag kãmén tĩ. Inh hã ki ag tóg ãjag jykre há vég tĩ, kỹ ag tóg isỹ tỹ ùn há nĩ ên ki kanhrân mũ sir. Hã ki ãjag tóg carta ri ke nýtĩ.

³ ãjag mỹ sóg Cristo jykre kãmén ja nĩ, kỹ ãjag tóg mĩ mũgtĩ. Kỹ vãnh kar tóg ãjag jykre ve kỹ (ag tóg) Cristo ki kanhró nýtĩ, kỹ ãjag tóg tỹ Cristo tỹ vãnh rá ri ke nýtĩ, sỹ carta han ja ri ke. Hã ra ti pi(jé) caneta tỹ rán kỹ nĩ'. Topẽ kuprĩg tỹ tóg rán kỹ nĩ, ùn rĩr nĩ ên kuprĩg tỹ tóg rán kỹ nĩ, carta ên ti. Kỹ tóg pó tỹ rán jafã kri rán kỹ nĩ tũ nĩ gé. Êg ki tóg rán kỹ nĩ, kỹ tóg tỹ êg jykre nĩ sir, carta ri ke ên ti.

⁴ Topẽ hã vỹ Cristo tỹ isar han tĩ, hã kỹ sóg ãjag ki carta tỹ ge han ki kanhró nĩ.

⁵ Inh pi(jé) vėsóg ki nén ù há to jykren ki kanhró nĩ'. Inh pi(jé) vėsóg ki nén ù há han ki kanhró nĩ gé'. Hỹ, Topẽ hã ne isar han tĩ', isỹ nén ù há han ke to.

⁶ Ti hã ne inh krĩn tĩ', isỹ ti jykre tãg kãmén jé, vãnh kar mỹ. Ti pi(jé) êg mỹ vãsỹ nén rán kỹ nĩ ên tó mãn mũ'. Vãhã tóg êg mỹ ã kuprĩg jẽnêg mũ. Vãnh jykre tãg to ken hã vễ, hã vỹ: “Topẽ kuprĩg tỹ êg krĩn mũ,” he mũ. Ha vé, Topẽ kuprĩg vỹ êg rĩn tĩ, jãvo vãsỹ Topẽ vĩ rán kỹ nĩ ên vỹ êg tén ke ja nĩgtĩ, êg tỹ mranh kỹ.

⁷ Topẽ vỹ tỹ vãsỹ rán kỹ nĩ ja ên vỹ pó kri rán kỹ nĩ ja nĩ, ù tỹ êg tén mũ ên ti. Moisés tóg pó kri ti rán ja nĩ, Topẽ tỹ ti mỹ tón kỹ. Ti tỹ ti mỹ tó kar kỹ ti kakã tóg jẽngrê nĩ ja nĩgtĩ, Moisés ti. Kỹ tóg Israel ag mỹ e ja tĩ, Moisés kakã ki êvãnh tũ ja ag tóg nĩgtĩ sir, ti

tỹ kakã jẽngrẽ nĩn kỹ. Hã ra tóg kejẽn tũ' he ja nĩgtĩ gé, ti kakã jẽngrẽ ti.

⁸ Kỹ ù tỹ Topẽ kuprĩg kãmén mũ ẽn hỹn tóg Moisés kakã jẽngrẽ kãfór nĩ, ti sĩnvĩ kãfór ti nĩ.

⁹ Moisés vỹ Topẽ tỹ ẽg vóg kónãn ke ẽn tó ja nĩgtĩ. Hã ra Topẽ vĩ tag tóg ti kakã jẽngrẽ han, ti sĩnvĩ han ti. Jãvo sóg Topẽ tỹ ẽg mỹ vẽn pãte fón ke ẽn hã tó tĩ. Ti tỹ ẽg to “jykre há ag nỹtĩ ha,” he mũ ẽn tó sóg tĩ. Topẽ vĩ tag tugrĩn sóg Moisés sĩnvĩ kãfór pẽ nĩ.

¹⁰ Kỹ vãsỹ nén sĩnvĩ ẽn tóg vãhã ẽg mỹ sĩnvĩ tũ nĩ ha, vãsỹ jẽngrẽ ẽn tóg ẽg mỹ jẽngrẽ tũ nĩ ha, ẽg tỹ ù tãg tag sĩnvĩ ve kỹ, ẽg tỹ ù tãg jẽngrẽ ven kỹ. Ûn tãg tag vỹ nén kar sĩnvĩ kãfór nĩ.

¹¹ Vãsỹ rán kỹ nĩ ja ẽn tóg tũ' he ja nĩ. Kỹ ù tỹ tũ' he mũ ẽn tóg sĩnvĩ ja nĩgtĩ gé. Ti jãvo isỹ vẽn jykre tó mũ tag vỹ tũ' henh ke tũ pẽ nĩ, hã kỹ tóg ùn si sĩnvĩ ẽn kãfór nĩ.

¹² Ẽg tỹ tag venh ke jãvãnh sóg mũ mỹr. Hã kỹ sóg jamã hár(a) tó mũ, inh pi(jé) sỹ ag mỹ tó jé to mỹ'ãg mũ'.

¹³ Moisés ri ke han tũ sóg nĩ. Kur tỹ tóg vẽn kri fón ja nĩ. Kỹ tóg vẽn pugrĩn ja nĩ, ti tỹ ã kakã jẽngrẽ ẽn péju jé. Hã ra tóg komẽr hã tũ' he ja nĩ, ti jẽngrẽ ẽn ti. Hã kỹ tóg kur krẽm vẽn péju, Moisés ti, Israel ag tỹ ti jẽngrẽ vég tũ nĩ jé.

¹⁴ Hã ra ag tóg ùri ki kagtĩg nỹtĩ gé ver. Kyvó ri ke ag nỹtĩ, kutu, Israel ag. Ag tỹ vãsỹ rán kỹ nĩ ẽn to ken kỹ tóg ag mỹ Moisés vẽn pugrĩn kỹ nĩ ẽn ri ke nĩ, ti pãkrĩ ri ke. Ag tỹ ki kagtĩg to ken hã vẽ. Cristo hã tugrĩn ẽg tóg vãsỹ nén rán kỹ nĩ ẽn to jykrén há han mũ ha, hã ra ag tóg ki kagtĩg nỹtĩ jãvo.

¹⁵ Hã kỹ ag tóg Moisés tỹ nén rán mũ to ke ẽn mẽg

tĩ, hã ra ag tóg to jykrén tũ nĩgtĩ, kũ tóg Moisés vėnh pugrĩn ẽn ri ke nĩ ag mĩ, ti pãkrĩ ẽn ri ke.

¹⁶ Kejėn ũ tóg ęg Senhor ki rã mũ, ag kãki ũ. Kũ tóg vãhã ag tỹ ti vėnh pugrĩ vym ri ke nĩ.

¹⁷ Hã kũ tag tóg rãn kũ nĩ, Topě vĩ rá ki, ha mẽ: Moisés tỹ ęg Senhor mré vėmėn kũ tóg ã vėnh pugrĩn tỹ vym ke ja nĩgtĩ,” he ja tóg nĩ, Topě vĩ rá ki. Topě kuprĩg to ken hã vė, ęg Senhor he mũ tag ti. Kũ ęg Senhor kuprĩg hã ne ęg kygvãn ke mũ', ęg tỹ ti vĩ ki króm ke to.

¹⁸ Hã kũ tóg ęg mĩ ti vėnh pugrĩn tỹ vym ke ja ri ke nĩ, kũ ęg tóg ęg Senhor sĩnvĩ ẽn, jėngrė ẽn ve há han tĩ. ęg tỹ vėnh ve jafã ki nėn ũ ve há ẽn ri ke tóg nĩ sir. ęg tỹ ęg Senhor ki ėvãnh kũ ęg tóg ti ri ke nỹtĩnh ke mũ gé. Koměr hã ęg tóg ve ũ han ke mũ, ti ve ẽn ri ke, ęg tỹ ti tugnỹm kũ, ęg tỹ ęg Senhor tugnỹm kũ, ti kuprĩg ti.

4

Paulo krój nĩ

¹ Inh rãnrãj hã vė, Topě tỹ inh mĩ vėnh rãnrãj nĩm jan hã vė. Kũ tóg inh jagãgtãn mũ gé, isỹ ti rãnrãj to krónh ke tũ nĩ jė.

² Hỹ, ũ ag tóg nėn tỹ ęg mỹ'ãg han tĩ ẽn han tĩ, kuty tá, ũ tỹ ag vėg tũ nĩn jė. Vėnh jykre tỹ ge tovãnh kãn inh huri mỹr. Kũ sóg ãjag mỹ ón tũ nĩgtĩ gé, ãjag lograr henh ke tũ sóg nĩ gé. Ón kũ sóg: “Topě vỹ tag tó ja nĩ,” he tũ nĩ gé. Ki hã sóg tó tĩ. Topě rĩnve sóg vėmėn tĩ, hã kũ sóg ón tũ nĩgtĩ. ũ tỹ isugnỹm mũ ẽn vỹ ki kanhrãn kãn ke mũ, inh jykre ki.

³ Kũ ũ tóg kejėn ki kagtĩg nỹtĩ, isỹ Jesus kãme sér tó mũ ẽn ki. Ag mỹ tóg nėn ũ péju kũ nĩ ri ke nĩ. ũ

tỹ vãngfor kỹ nỹtĩ ag vễ, hã kỹ ag tóg ki kanhrãn tũ nĩgtĩ.

⁴ Kyvó ag nỹtĩ, krĩ tũ ag nỹtĩ. Jesus ki ge sór tũ ag nỹtĩ, Satanás tỹ ag kyvó nĩm ti kỹ. Êprã pã'i ag kri ke vỹ tỹ ti nĩ, Satanás ti. Ti tỹ ag kyvó nĩm ti kỹ ag tóg Cristo kãme tag to jykrén tũ nĩgtĩ. Ti jẽngrẽ vэг tũ ag tóg nĩgtĩ, ti sĩnvĩ ti. Cristo hã vỹ tỹ Topẽ kãnhvэг ri ke nĩ, ti ve ri ke.

⁵ Inh pi(jé) inh jykre kãmén tĩ'. Jesus Cristo hã kãmén sóg tĩ, ti tỹ tỹ ẽg Senhor nĩ ti. Jãvo sóg tỹ ãjag camarada ri ke nĩ, isỹ Jesus to há nĩn kỹ.

⁶ Ha vé, ù tỹ kutyg mũ ra kurãg han mũ ẽn tóg ẽg ki kurã han mũ gé sir, Topẽ ti, ẽg tỹ ki kanhrãn jé, Topẽ tỹ tỹ ùn mág nĩn ki. Ẽg tỹ Cristo ve kỹ ẽg tóg Topẽ ki kanhrãn tĩ. Cristo vỹ tóg Topẽ ve hã pẽ nĩ. Ẽg ki kurã to ken hã vễ, hã vỹ: Topẽ ki kanhró he mũ.

⁷ Ẽg tỹ tỹ ẽprã ke nỹtĩ (hã) ra tóg ẽg kanhrãn sór tĩ, kỹ tóg ẽg tỹ go'or tỹ kukrũ han kỹ kãki jãnkamy e vin ẽn ri ke nĩ. Ẽg hã vỹ tỹ go'or tỹ kukrũ ẽn ri ke nỹtĩ, ẽg krój nỹtĩn kỹ, inh ke gé. Hã ra tóg ẽg kanhrãn tĩ, vễnh kar tỹ ti hã tỹ tỹ ùn tar tãvĩ nĩ ẽn ve je. Jãnkamy ri ke to ken hã vễ. Ẽg pi(jé) tar nỹtĩ'. Û tỹ ẽg tar han mũ vỹ tỹ Topẽ ti nĩ.

⁸ Inh krój nĩ ra Topẽ tỹ isar han mũ vễ, ha vé ha. Nén kar tóg inh kutãn tĩ, hã ra inh pi(jé) to krĩ kufy han tĩ'. Kejẽn tóg inh jykre tũ tĩgtĩ, kỹ tóg isỹ: hỹ mỹ vỹ? he ja há tĩgtĩ, hã ra inh pi(jé) to krónh ke tĩ'.

⁹ Inh vóg kónãn ag tóg tĩ, hã ra Topẽ pi(jé) isovãnh tĩ'. Inh rỹnh ag tóg tĩ, hã ra ag pi(je) isén tĩ'.

¹⁰ Kurã kar ki sóg Jesus vễsỹrẻnh ẽn ri ke han tĩgtĩ. Hã tugrĩn vễnh kar tóg Jesus rĩr nĩ tag venh ke mũ

gé, inh vėsŷrénh tigrĩn.

¹¹ Kurã kar ki sóg ter kren tĩ, Jesus tigrĩn. Hã ki Jesus rĩr nĩ tóg inh ki ve há tĩ, inh fár vag ke mũ ra.

¹² Iser kren kŷ ajag tóg tar nŷtĩ jãvo, rĩnrĩr ãjag nŷtĩ.

¹³ Tag vŷ Topẽ vĩ ki rán kŷ nĩ, ha mẽ: “Topẽ vĩ kri nĩm inh, hã kŷ sóg tó,” he ja tóg nĩgtĩ, Topẽ vĩ rá ki. Topẽ vĩ tag hã vŷ inh jykre han tĩ, hã kŷ sóg tó tĩ gé. Kri fig sóg tĩ, hã kŷ sóg tó tĩ mŷr.

¹⁴ Topẽ ne ěg Senhor tŷ Jesus rĩn mãn ja nĩ'. Ěn vŷ inh rĩn mãn ke mũ gé, ki kanhró sóg nĩ. Kurã ěn kã tóg ãjag mré inh jé prěr ke mũ, ěg tŷ ti mŷ vėnh ven jé.

¹⁵ Ājag tigrĩn sóg ti jagy tag ve kãn tĩ. Kŷ koměr hã ũn e tóg Topẽ tŷ ag jagãgtãn tag mẽnh ke mũ. Vėnh grun jé ěg tóg ke mũ, kŷ ũn e tóg sir ti mŷ vĩ há han ke mũ. Kŷ Topẽ to vĩ há han mũ ag tóg e tãvĩ nŷtĩ sir. Topẽ tŷ tŷ ũn mág nĩn hã vė.

Ěg tŷ Jesus ki ge kŷ nŷtĩn kŷ ěg krenkren ke

¹⁶ Hã kŷ sóg to krónh ke jãvãnh nĩ. Ha vé, inh fár tag tóg krój nĩ, koměr hã tóg ter sór mũ, ti vag jé. Hã ra inh kuprĩg tóg tar nĩ jãvo. Kurã kar ki tóg vėnh han mãn tĩ, Topẽ tŷ isar han kŷ, inh kuprĩg ti.

¹⁷ Tag ki sóg ti jagy vég tĩ, hã ra tóg inh mŷ kãnhvy nĩ. Tũ' he jé tóg ke mũ, tag ki ti jagy ti. Tá ěg tóg nén ũ há tãvĩ venh ke mũ, ěg tŷ tag ki ti jagy ve ja tigrĩn, hã ra tóg tũ' he jãvãnh nĩ, ěg tŷ tá nén venh ke mũ ěn ti. Ki kagtĩg ěg nĩ ver, hã ra tóg há tãvĩ nĩnh mũ, ěg tŷ tag ki nén ũ há ve kãfór ti nĩnh mũ, tá.

¹⁸ Hã ve sór inh nĩ, hã mũ sóg ěkrég tĩ. Ver ěg tóg vég tũ nĩgtĩ, sŷ nén ve sór mũ tag ti. Hã kŷ sóg ěg tŷ

nén (ũ) vég mũ tag to jykrén sór tũ nĩgtĩ. Ëg tỹ nén (ũ) vég mũ tag vỹ tũ' henh ke mũ. Ëg tỹ ũri nén (ũ) vég tũ ěn vỹ tũ' henh ke tũ nĩ, ěg tỹ tá nén venh ke mũ ěn ti.

5

¹ Ëg fár vỹ ěg pājó ri ke nĩ. Tũ' he jé tóg ke mũ, ěg fár ti. Hã ra Topẽ ne ěg mỹ ĩn tãg ri ke han ke mũ', kanhkã tá'. Hã ra tóg ěg tỹ tag ki ĩn han ri ke tũ nĩ. Tũ' he jãvãnh tóg nĩ, Topẽ tỹ ěg jamã tãg han mũ ti.

² Tag ki ěg tóg vësỹrénh tĩ, ěg fár tỹ ěg pājó ri ke tag ki. Kỹ tóg ěg tỹ kanhkã tá ěg jamã tãg ěn venh há tĩ. Hã jé ěg tóg prër tĩ. Kỹ tóg ěg tỹ kur tãg tu ri ke nĩ.

³ Ëg tỹ kur tu kỹ ěg kator tũ nỹtĩ. Ëg kur ri ke ti nĩ, kanhkã tá ěg jamã ti, ěg tỹ ěg fár tãg tun kỹ.

⁴ Ha vé, ki hã sóg tó mũ. Tag ki, ěg tỹ ěg fár tỹ pājó ri ke tag ki nỹtĩn kỹ ěg tóg vësỹrénh tĩ, ěg mỹ ěg ter jãvãnh tĩn kỹ. Ëg mỹ tóg ěg rĩr hã tag tỹ kanhkã tá jun há tĩ vë, kỹ tóg ěg tỹ tag ki ěg kur kunũg tũ ra ěg tỹ kanhkã tá jun kỹ ěg kur tãg tu ri ke nĩnh mũ, ěg mỹ. Kỹ ěg tỹ ěg fár tãg ve kỹ ěg fár si tóg tũ' he mũ, ěg ter tũ ra. Tag hã tóg ěg mỹ há tĩnh mũ vë.

⁵ Ëg tỹ kanhkã tá ěg fár tãg venh ke jé Topẽ tóg ěg mỹ vënh jykre nĩm, kỹ tóg ěg mỹ ã kuprĩg jënë gé. Hã ki ěg tóg ki kanhró nỹtĩ, ěg tỹ tá nén (ũ) venh ke mũ ěn ki.

⁶ Hã kỹ tóg inh mỹ sér tĩ. Ëg tỹ ver ga kri mũn kỹ ěg tóg ěg Senhor vég tũ nĩgtĩ ver.

⁷ Ëg tỹ ti vég tũ ra ěg tóg ti vĩ kri fig tĩ.

⁸ Kŷ sóg kaně jur mǎn tũ nĩ ha. Isŷ inh fár tŷ pǎjó ri ke tag tovǎnh há tóg tĩ, sŷ ěg Senhor mré nĩ jé, inh jamǎ pě tá.

⁹ Hǎ kŷ sóg vǎsǎn tĩ, inh jykre tŷ ti mŷ há nĩ jé. Isŷ tag kǎ nĩ kŷ sóg vǎsǎn tĩ, kŷ sóg tá vǎsǎn ke mũ gé, sŷ tá ti mré nĩnh ken kŷ.

¹⁰ Ha vé, ěg kar vŷ Cristo mŷ vĕnh ven ke mũ, ti tŷ ěg jykre tugnŷm jé. Kŷ tóg ěg mŷ nĩm ke mũ, ěg tŷ tag ki nén (ũ) han mũ kaja ti. Ũ tŷ tag ki nén (ũ) há han mũ ěn tóg ǎ tũ kajan venh ke mũ gé, kŷ ũ tŷ tag ki nén (ũ) kórég han mũ ěn ag tóg ǎjag vĕsŷrĕnh venh ke mũ gé sir.

Cristo tŷ ěg jykre si tŷ tũ' he

¹¹ Ha vé, ěg Senhor kamĕg sóg tĩ, hǎ kŷ sóg ěprǎ ke ag mŷ ki hǎ tó tĩ, ag tŷ ti ki ge jé. Topĕ hǎ ne inh ki kanhró kar nĩ'. Kŷ ǎjag hŷn, ǎjag tŷ nén to jykrĕn há han kŷ (ǎjag hŷn) inh ki kanhró nŷtĩnh ke mũ gé, he sóg tĩ.

¹² Inh pi(jé) ǎjag mŷ: “ũn mág vŷ tŷ inh nĩ,” he sór tĩ'. Hǎ ra sóg ǎjag mŷ vĕnh kǎmĕn mũ, ti tŷ ǎjag mŷ sér tĩ jé, sŷ ǎjag mŷ nén (ũ) kǎmĕn mũ ěn tugrĭn, ǎjag tŷ iso: “jykre há tǎvĩ ti nĩ,” he jé. Tag tómnĩ, ũ tŷ vĕsŷ tŷ ũn mág han sór mũ ag mŷ. Ũ tŷ ge jykre vŷ sĭnvĩ nĩ ve nĩ, hǎ ra tóg ěg tŷ ve há han kŷ (tóg) krój nĩ, ag jykre ti.

¹³ Ha vé, krĩ tũ inh nĕji nĩ. Topĕ jykre han tugrĭn sóg krĩ tũ nĩ ve nĩ. Kejĕn sóg krĩ há han tĩ gé. ǎjag tugrĭn ke vĕ, inh krĩ há ti.

¹⁴ Cristo hǎ vŷ tŷ inh fe nĩ, hǎ kŷ sóg vĕnh kar to há nĩ. Tag to sóg jykrĕn mũ, ha mĕ: vĕnh kar jagfŷ tóg ter ja nĩ, Cristo ti, kŷ ěg kar jykre si vŷ tũ' he mũ sir, ti jamĕn kŷ.

15 Ti hã ne vënh kar jagfy ter ja nĩ'. Hã kÿ ãg pi(jé) tÿ ãg tũ nÿtĩ', ũri'. Ti tũ vÿ tÿ ãg nÿtĩ, ti tÿ ãg jagfy ter ja nĩn kÿ, ti tÿ ãg jagfy rĩr mãn ja nĩn kÿ ke gé. Kÿ ti hã ne ãg mÿ ãg tÿ nén han ke mũ ên tó tĩ', ũri'.

16 Vãsÿ ãg tóg ãg tÿ vësóg ki nén (ũ) to jykrén kÿ (ãg tóg) êprã ke jykre to: “tag vÿ há nĩ, tag vÿ kórég nĩ,” he ja nĩgtĩ. Ũri ãg tóg vësóg ki tag to jykrén mãn ke tũ nĩ ha. Cristo to ãg vësóg ki jykrén mãn ke tũ nĩ gé, ãg tÿ vãsÿ vësóg ki ti to jykrén' he ja ên ri ke tũ vë ha, ũri.

17 Hẽ ri ken kÿ? Cristo tÿ ãg han mãn kÿ mÿr. Ti ki ge kÿ ãg nÿtĩ, hã kÿ tóg ãg han mãn ja nĩ. ãg jykre si tóg tũ tĩ ha, ãg tÿ nén han ja ên tóg tũ tĩ ha ke gé. Ũri ãg tóg tÿ ũn tãg nÿtĩ ha, ãg krĩ, ãg jykre ti ke gé.

18 Topẽ tÿ nén han mũn hã vë. Topẽ kato vãsãn ãg tĩ vë, hã ra ãg tóg ũri tÿ Cristo mré ke nÿtĩ ha, Topẽ tÿ ãg han mãn kÿ, Cristo tugrĩn. Kÿ tóg ãg mÿ vënh rãnrãj tag nĩm mũ gé sir, ãg tÿ vënh kar mÿ: tÿ Cristo mré ke nÿtĩmnĩ, he jé.

19 Ha vé, Topẽ vÿ Cristo jẽnẽ, ti tÿ ãg tÿ tÿ ti mré ke nÿtĩ han jé, êprã ke kar tÿ ti ki ge sór jé. Kÿ tóg ãg tÿ ti vĩ mranh tÿ tũ' he sór mũ gé sir, ãg tÿ ti kaja kórég vég tũ nĩ jé. Kÿ tóg ãg mÿ: ha vënh kar mÿ tó, isÿ ag to há nĩ sór mũ ti,” he ja nĩ gé.

20 Cristo hã ne inh jẽnẽg mũ', isÿ ti jiji tó jé. Kÿ Topẽ tóg vënh kar jyvën tĩ, kÿ sóg hã tó jẽ nĩ. Hã kÿ sóg Cristo jyjy tó kÿ (sóg) ãjag mÿ tag to vĩ sór mũ, ha mẽ: “Topẽ to há nÿtĩmnĩ, ti kato vãsãn mãn sór tũg nĩ,” he sóg mũ.

21 Jesus pi(jé) Topẽ vĩ mranh ja nĩgtĩ'. Hã ra tóg ãg tÿ ti vĩ mranh ja ên kajãm kãn. Kÿ tóg ãg mÿ Topẽ jykre kuryj ên nĩm mũ sir, ãg jagfy kajãm kar kÿ.

6

¹ Topě mré sóg rãnrãj tĩgtĩ. Hã kũ sóg ãjag jyvẽn mũ, ãjag tũ Topě vĩ ki króm jé. ãjag tũ ti vĩ ki króm tũ nĩn kũ tóg fagrĩnh mũ ãjag jagãgtãn nĩ.

² Ti hã ne tag tó ja nĩ', ha mẽ: sũ ãjag jagãgtãn ke kurã ki sóg ãjag tũ inh mũ nén to vĩ mũ ěn han ke mũ. ãjag krenkren ke kurã ki sóg ãjag krenkren han ke mũ," he ja tóg nĩ, Topě ti. ãjag krenkren ke kurã vỹ hur jun, ha mẽ. Ũri tóg ěg krenkren han sór mũ, Topě ti.

³ Kũ sóg nén ũ vẽnhmũ han tũ nĩgtĩ sir, ũ tũ iso vẽnh jykre kórég tó tũ nĩ jé, inh rãnrãj to.

⁴ Vẽnh jykre há mũ sóg tĩ mũr, isũ tũ Topě camarada jẽn kũ, kũ inh jykre tóg vẽnh kar mũ ve há tĩ. Isũ nén ũ jagy vэг mũ ra sóg ti to krónh ke tũ nĩgtĩ, ijagtar nĩ ra, inh kanẽ jur mũ ra.

⁵ Kejẽn ag tóg inh mrãnmrãn tĩ, vễseja kãtã ag tóg inh fón tĩ, vẽnh kar tóg kejẽn inh kri rũv tĩ. Kejẽn sóg inh rãnrãj tũ inh kutãn to jagtar tĩ, kejẽn sóg nũr tũ nĩgtĩ, kejẽn sóg vễjẽn vэг tũ nĩgtĩ.

⁶ Isũ ti jagy vэг mũ hã ra ijykre tóg tũ ĩn há nũ, Topě vĩ ki kanhró mág sóg nĩ, vẽnh kar to sóg fe nĩ, vẽnh kar mũ sóg koměr hã vĩ tĩ, vẽnh kar tũ isũ tũ Topě camarada jẽ tag ki kanhrãn kãn jé. Topě kuprĩg vỹ tũ inh jagrẽ nĩ, hã kũ sóg vẽnh jykre kuryj to tar nĩ. Inh pi(jé) ón kũ ũ to há nĩ'.

⁷ Ki hã tó sóg tĩ. Topě hã ne isar han'. Ti hã ne inh mũ ã jykre kuryj nĩm', kũ tóg tũ isũ tũ rãrá jafã nĩ, Topě jykre há ěn ti. Inh kren han tóg, Topě ti, ti tũ inh mũ vẽnh jykre kuryj nĩm ti kũ, kũ ag tóg ti jykre hã tugrĩn (ag tóg) ãjag jykre kórég vэг tĩ gé.

⁸ Kejĕn ag tóg inh mÿ vĭ há han tĭ, kejĕn ag tóg iso é he tĭ. Kejĕn ag tóg iso ti kórég kar tó tĭ, kejĕn ag tóg iso nén ũ há tó tĭ. Kejĕn ag tóg iso: “ti ón nĕ,” he tĭ, hã ra sóg ón vanh nĭgtĭ.

⁹ Ũ tóg kãmĭ inh ki kagtĭg nĭ ve nÿtĭ, hã ra vĕnh kar tóg inh ki kanhró nÿtĭ. Ter kren tÿ hĕn ri ke han sóg tĭgtĭ, hã ra sóg rĭr tĭ nĭ ver. Inh vóg kónãn ag tóg tĭ, hã ra ag tóg isén ja tũ nĭ.

¹⁰ Inh fe kaj tóg tĭ, ge ra tóg inh mÿ sér tĭ. Jagtar sóg tĭ, hã ra sóg ũ tÿ hĕn ri ke ag jagãgtãn tĭ, ag mÿ Topĕ vĭ tón kÿ. Nén ũ tÿ isóg tũ tũ nĭ, hã ra Topĕ tÿ ĕg mÿ nén nĭm mũ ĕn kar vÿ tÿ isũ nÿtĭ.

¹¹ Ājag hã mÿ sóg ijagtar tag kãmén mũ, tó kãn sóg mũ, ājag mÿ, isÿ ājag to há tãvĭ nĭn kÿ. Ājag hã to sóg fen mág kÿ nĭ.

¹² Inh pi(jé) ājag to kórég nĭ!. Ājag hã ne iso há tũ nĭ ve nÿtĭ!.

¹³ Inh krĕ ri ke ājag nÿtĭ. Hã kÿ sóg ājag mÿ tag to vĭ sór mũ, ha mĕ: “isÿ ājag to há kóm iso há nÿtĭmnĭ, iso fe mág nÿtĭmnĭ,” he sóg mũ.

Ũ tÿ Jesus ki ge tũ ag pi(jé) tÿ ĕg mré ke nÿtĭ'

¹⁴ Ũ tÿ Jesus ki rã tũ mré jykrén sór tũg nĭ. Tÿ ag ĕg mré ke tũ nÿtĭ. Hã kÿ ũn jykre pãno ag mré jykrén sór tũg nĭ gé, ājag tÿ vĕnh jykre kuryj han kÿ nÿtĭn kÿ. Kurã pi(jé) tÿ kuty mré ke nĭ!.

¹⁵ Cristo pi(jé) Japo mré jykrén tĭ!. Kÿ ũ tÿ ti ki rã kÿ jĕ pi(jé) ũ tÿ ti ki rã tũ mré jykrén há nĭnh mũ!.

¹⁶ Kÿ Topĕ jo ĩn pi(jé) tÿ ón kÿ topĕ jo ke nĭ!. Ha vé, Topĕ jo ĩn vÿ tÿ ĕg nÿtĭ, ũn rĭr mũ jo ĩn. Ti hã ne tag tó', ha mĕ: “ag ki sóg ijamã han ke mũ, ag mré

sóg tǵ ke mũ, ag Topẽ vỹ tỹ inh nĩnh mũ, kỹ ag vỹ tỹ inh povo nỹtĩnh mũ,” he ja ti nĩgtĩ.

¹⁷ Hã kỹ ẽg Senhor tóg tag tó, ha mẽ: “ag ré kỹ mũmnĩ, vỹrmỹ nỹtĩmnĩ. Vẽnh jykre kavėj han tũg nĩ, kỹ sóg ãjag mỹ: ha kãmũ jẽg, henh ke mũ.

¹⁸ ãjag jóg vỹ tỹ inh nĩnh mũ, kỹ ãjag vỹ tỹ inh krẽ nỹtĩnh mũ,” he tóg, ẽg Senhor ti, ù tỹ nén (ũ) kar han ki kanhrãn kỹ nĩ ẽn ti,” he ja tóg nĩgtĩ, Topẽ vỹ rán ki.

7

¹ Inh kanhkã', inh fe vỹ tỹ ãjag nỹtĩ. Hã kỹ sóg ãjag mỹ tag tó mũ. Ẽg hã mỹ tóg tó mũ, Topẽ ti, ti tỹ tỹ ẽg jóg mág nĩ tag ti, kỹ ẽg tóg ti venh ke mũ. ãjag tỹ ti ve hã jé nén (ũ) kavėj ẽn tovãnh kãn nĩ, ãjag jãnhkri nỹtĩ jé. Nén (ũ) kavėj han tũg nĩ, to jykrẽn tũg nĩ gé. Koměr hã jykre há tãvĩ nỹtĩ sórmnĩ. Topẽ tũ vỹ tỹ ẽg nỹtĩ, kỹ ti kamẽg nĩ, ti jykre kuryj ẽn ri ke nỹtĩ sórmnĩ.

Paulo fe tỹ mrin ke

² Iso fe mág han mãn nĩ, ha mẽ. Inh pi(jé) ù mỹ vẽnh jykre pãno han sór tĩ', inh pi (jé) ù krĩn kónãn sór tĩ', inh pi(jé) ù tỹ nén ù pēju sór tĩ'.

³ Isỹ ãjag mỹ tag tó mũ jãvo sóg ãjag to kórég tũ nĩ. ãjag mré ke vỹ tỹ inh nĩ, kỹ ẽg tóg jatun mỹ jagnẽ mré mũ mũ, jagnẽ mré kãgter ẽg tóg ke mũ gé, hẽn ri ke mũn.

⁴ Inh mỹ ag tóg vẽn vỹ há tónh ke mũ, he sóg tĩ ãjag to. Kỹ sóg vẽn kar mỹ ãjag to: há ag nỹtĩ, he tĩ. Tag ki sóg ti jagy pẽ vég mũ, hã ra inh krĩ tóg kãnhvy nĩ, ãjag to, kỹ tóg sir inh mỹ sér pẽ tĩ.

⁵ Ha vé, isÿ ga tÿ Macedônia tá jun kÿ sóg nén ù tÿ inh krÿ kuprãg ke ve ja tũ nĩ. Tá sóg ti jagy ve mãn gé. Iso rará ag tóg, tá, kÿ sóg vënhmÿ en mãn gé sir.

⁶ Hã ra Topẽ tóg inh mÿ Tito jënẽ, kÿ ti hã tóg inh krÿ tÿ kãnhvy' hé. Ûn vësÿrénh mũ ãn mÿ tóg vĩ há han tĩ, Topẽ ti, hã kÿ tóg inh mÿ Tito jënẽ, ãn kã.

⁷ Ti tÿ inh ki jun kÿ tóg inh mÿ vĩ há han. Kÿ tóg inh mÿ ãjag tÿ iso vĩ há han ja tag tó mũ gé sir, ãjag tÿ inh ve sór mũ tag tó ti mũ, ãjag tÿ vënh jykre kórég to vënhmÿ en ãn kãmén ti mũ, ãjag tÿ inh jagfy vënh vĩ tó sór mũ tó ti mũ gé inh mÿ. Sÿ tag mẽ kÿ tóg inh mÿ sér gy tĩ sir.

⁸ Inh carta tÿ ãjag ki jun kÿ tóg ãjag fe kaj han, isÿ rá ti. Hã ra tóg há tĩ. ãjag fe kaj han tóg, kurã pir ki, kÿ ãjag tóg ãjag jykre kórég ãn tovãnh ja nĩ, hã kÿ tóg inh mÿ sér tĩ. Ûri tóg inh mÿ sér tĩ, isÿ carta rán kÿ jënẽ ja ãn mũ êkrén kÿ, hã kÿ sóg rán tũg sór ja tũ nĩ.

⁹ Inh mÿ tóg sér tĩ. Hẽ ri ken kÿ? ãjag fe kaj mÿ inh mÿ sér tĩ? Vó. ãjag tÿ ãjag fe kaj tÿ ãjag mÿ jagy tĩn kÿ ãjag jykre kórég ãn tovãnh kÿ tóg inh mÿ sér tĩ. ãjag fe kaj tugrĩn ãjag tóg Topẽ mÿ vënh fëg, kÿ inh carta tóg ãjag mÿ nén (ũ) kórég kãmén ja tũ nĩ.

¹⁰ Ëg tÿ ãg fe kaj tugrĩn Topẽ mÿ vënh fëg kÿ ãg tóg ãg jykre kórég tovãnh kãn ke mũ, kÿ ãg krenkren ke mũ. Tag vÿ ãg mÿ sér tĩ. Jãvo ãg tÿ fe kaj ra ãg jykre kórég tovãnh tũ nĩn kÿ ãg ter pẽ han ke mũ sir.

¹¹ Ha vé. ãjag fe kaj tĩn kÿ ãjag tóg ãjag jykre tugnÿm mũ sir, Topẽ tÿ ãjag krĩn kÿ. Vënh jykre kórég ãn to ãjag tóg jũ mũ sir, kanẽ jur han ãjag tóg mũ sir, kÿ ãjag tóg: “vënh jykre kórég ãn han sór tũ ãg tóg nĩgtĩ,” he mũ sir. Inh ve sór ãjag tóg mũ nĩ

sir, vėnh jykre kórég tỹ ājag tóg tũ' he sór mũ, ũn tỹ vėnh jykre kórég han mũ ěn mỹ vĩ tar han sór ājag tóg mũ. Há kar ti nĩ. Hã ki tóg ājag tỹ ti mré ti jykre kórég ěn han ja tũ (tóg) ve há tĩ sir.

¹² Isỹ ājag mỹ carta ěn rán kỹ sóg ũ tỹ vėnh jykre kórég han mũ ěn tó ja nĩ, ti tỹ ũn mỹ ti kórég han mũ ěn tó ja inh nĩ gé. Hã ra sóg tag to jykrén, sỹ rán kỹ, ha mē: “isỹ Corinto tá ke ag tỹ iso há nỹtĩ venh há tóg tĩ, ag tỹ ājag tỹ iso há nĩn ki kanhrãn jé, Topě rĩnve,” he ja sóg nĩ, hã kỹ sóg carta ěn rán ja nĩ.

¹³ Hã kỹ inh krĩ tóg kãnhvy' he mũ sir, isỹ ājag tỹ iso há nỹtĩn mēn kỹ. Kỹ inh krĩ tỹ kãnhvy' hen mré tóg inh mỹ sér pē tĩ gé sir, Tito tỹ ājag to vĩ há han kỹ. Ti krĩ tỹ kuprã' he ja ājag tóg nĩ, ti tỹ ājag mré nĩn kỹ, kỹ tóg ti mỹ há tĩ gé.

¹⁴ Ti mỹ sóg ājag kãmén ja nĩ, ājag tỹ ti mỹ vĩ há han ke tag ti. Ti tĩg ke to hã sóg ti mỹ ājag kãmén ja nĩ, hã ra ājag tóg ti mỹ ki hã han ja nĩ. Inh kavėnh ja tũ ājag tóg nĩ. Ha vé, ājag mỹ sóg ki hã tó há han tĩ. Kỹ tóg ri ke nĩ ja nĩgtĩ, sỹ Tito mỹ ājag to vĩ há han ja nĩn kỹ. Ki hã han ja ājag tóg nĩgtĩ.

¹⁵ Kỹ tóg kurã kar ki ājag mĩ ěkrég tĩ, ājag to tóg há tãvĩ nĩ, Tito ti. Ājag tỹ inh vĩ kri nĩm mũ ěn mĩ tóg ěkrég tĩ, ājag tỹ inh kaměg mũ ěn mĩ, kỹ ājag nēji ti kaměg ja nĩ gé, isỹ ti jėnėn kỹ. Hã tó tóg tĩ.

¹⁶ Kỹ tóg inh mỹ sér tĩ gé sir, ājag tỹ inh kavėnh ja tũ nĩn kỹ, ājag tỹ inh vĩ ki króm kỹ.

8

Ĕg tỹ jãnkamy nĩm ke

¹ Kỹ sóg ājag mỹ Topě tỹ ga tỹ Macedônia tá ke ag tar han mũ tó sór mũ gé, Macedônia tá igreja krēm

věnhmãn kÿ nÿtĩ ag, ù tÿ tá vĕnh pãnpin tĩ ag. Ājag jagãgtar hã ra ag tóg Jerusalém tá ke ag jagãgtãn sór mũ, ag mÿ jãnkamy jĕnĕn kÿ.

² Ha vé, ti jagy pĕ hã ve ja ag tóg nĩgtĩ, Macedônia tá ke ag, ag jykre há vĕnh ven jé. Ge ra tóg ag mÿ sér tĩ. Jagãgtar ag nÿtĩ gé, tÿ nĕn (ũ) mág tũ ag nÿtĩ. Hã ra ag tóg, ag mÿ sér nĩn kÿ (ag tóg) vin mág pĕ han ja nĩgtĩ, ag jagtar mág mũ ra. Ag tÿ Jerusalém ra jãnkamy jĕnĕ sór vĕ.

³ Ha vé, ag jykre ve inh. Ājag tÿ nĕn (ũ) tÿ vĕnh kãpãm ag tóg, ag jĕn mré hã.

⁴ To ag tóg inh mÿ to vĩ mág, isÿ ag mÿ: “ãjag tũ tÿ vĕnh kãpãm tũg nĩ,” he tũ nĩn jé. Ag tÿ Topĕ tũ ag mÿ nĕn ù há han sór vĕ. Tag hã ne ag mÿ sér tĩ', Topĕ tÿ tag to ag tar han kÿ, hã kÿ ag tóg inh mÿ: “ĕg tÿ ag mÿ jãnkamy jĕnĕ sór vĕ,” he mũ.

⁵ Kÿ ag tóg vĕnh jykre há han, isÿ ag ki vĕnh jykre há ve sór mũ ĕn kãfór. Ĕg Senhor mÿ ag tóg vĕnh vin, kar kÿ ag tóg inh mÿ vĕnh vin gé, Topĕ tÿ ag mÿ: “ha ti mÿ vĕnh vin,” hen kÿ.

⁶ Kÿ sóg Tito mÿ ké, ti tÿ ãjag ki jãnkamy ù ve jé, ãjag tÿ Jerusalém tá ke ag mÿ jãnkamy jĕnĕnh ke ti. Ājag ki tóg hur jãnkamy sĩ vé, kÿ tóg ti tÿ ùri ve kãn há tĩ, ti tÿ ãjag mÿ sér tĩ jé gé, Topĕ tÿ tag to ãjag tar han kÿ.

⁷ Ha vé, Jesus ki ge kÿ ãjag nÿtĩ. Vĩ há ãjag nÿtĩ. Ki kanhrãn mág ãjag nÿtĩ. Û jagãgtãn sór ãjag nÿtĩ. Jagnĕ to há ãjag nÿtĩ. Tag kar ki ãjag tóg ùn rico ri ke nÿtĩ. Kÿ nĕn ù há tag han sórmnĩ gé, Tito tÿ ãjag ki nĕn venh ke mũ tag ti.

⁸ Inh pi(jé) ãjag mÿ: “ker ag jagãgtãn tũg hĕ!,” he sór mũ. Sÿ ãjag tÿ vĕnh kar to há nÿtĩ ve sór vĕ, ãjag

tỹ ù ag jagãgtãn mũn ki.

⁹ Ha vé, êg Senhor tỹ Jesus Cristo vỹ êg jagãgtãn ja nĩ gé. Tag ki kanhró ãjag tóg nỹtĩ. Kanhkã tá ti rico nĩ ja nĩgtĩ, hã ra tóg ã tỹ nén (ũ) ên tovãnh kãn. ã tỹ êg jagfy jagtar tĩ jé tóg kãtĩg. Kỹ êg tóg ti jagtar tigrĩn rico nỹtĩ sir.

¹⁰ Kỹ sóg tag to jykrén, ha mẽ. Ano ti nĩ ha, ãjag tỹ ag mỹ jẽnẽnh ke tỹ vurmỹ vin han vén kri. ãjag hã ne to jykrén vén ja nĩgtĩ gé', Jerusalém tá ke ag mỹ jãnkamy jẽnẽnh ke to.

¹¹ Kỹ ãjag tỹ nén han vén ja ên han kãn nĩ, ùri. To jykrén ja ãjag tóg nĩgtĩ, kỹ han kãn sórmnĩ gé. ãjag tỹ vurmỹ nén vin ja ên kri vin mãn nĩ, ag mỹ jẽnẽn jé.

¹² ãjag tỹ nén nĩm kỹ ti tỹ ãjag mỹ sér nĩn kỹ tóg Topẽ mỹ há tĩ. Û tỹ nén ù mág vỹ nĩm mág han ke mũ, ù tỹ nén ù sĩ vỹ sĩn kỹ nĩm ke mũ. Topẽ pi(jé) ù tỹ nén ù sĩ tỹ nĩm mág ve sór mũ'.

¹³ Ti tỹ ãjag tỹ ù jagãgtãn tigrĩn ãjag mỹ tũ tĩn kỹ tóg Topẽ mỹ ù tĩ sir. Vẽnũ kar tỹ nén ù sĩ ve kỹ tóg há tĩ.

¹⁴ Ûri ãjag tũ tóg e nĩ, hã kỹ tóg ãjag tỹ ùn jagãgtar ag mỹ vẽnũ kãpãm há tĩ. Kejẽn tóg ãjag mỹ tũ' henh ke mũ gé, kỹ ag tóg sir ãjag mỹ nén (ũ) vin ke mũ gé, vẽnũ kato. Kỹ vẽnũ kar vỹ jagnẽ ri ke nỹtĩ sir. Tag hã vỹ há nĩ'.

¹⁵ Hã kỹ tag tóg rán kỹ nĩ, ha mẽ: “ũ tóg vẽnũ génh mág han ja nĩgtĩ, ù tóg génh pir han ja nĩgtĩ gé. Kỹ ù tỹ génh mág han mũ mỹ tóg kãfór ja tũ nĩgtĩ, hã ra ù tỹ génh pir han mũ ên mỹ tóg tũ' he ja tũ nĩgtĩ gé,” he tóg mũ, Topẽ vĩ rá ki. Jagnẽ ri ke ag tóg nỹtĩ ja

nĩgtĩ. Hã kÿ tóg ěg tÿ ũ tÿ nén (ũ) pir nĩ ěn jagãgtãn há tĩ.

Tito to vĕme

¹⁶ Topĕ hã ne Tito fe han', ti tÿ ãjag to há tãvĩ nĩ jé. Kÿ sóg Topĕ mÿ vĩ há han tĩ sir, ti tÿ ti fe han kÿ.

¹⁷ Kÿ tóg kãnhmar inh mÿ: “hej,” hé, sÿ ti mÿ: “ha Corinto ra tĩg,” hen kÿ. Kãnhmar tóg tĩg sór ja nĩ, Tito ti.

¹⁸ Kÿ sóg ti mré ěg régre ũ jĕnĕ sór mũ gé. ěg régre tag vÿ Jesus kãmén tĩ, kÿ igreja krĕm vĕnhmãn kÿ nÿtĩ ag kar vÿ ti to vĩ há han tĩ, ũ tÿ ěmã kar ki Topĕ vĩ to vĕnh pãnpin tĩ ag.

¹⁹ Kÿ igreja krĕm ke kar vÿ ti hã kuprĕg, ti hã tÿ inh mré ěg tÿ ũn jagãgtar ag mÿ nén jĕnĕnh ke tag ki rĩr jé. ěg Senhor tÿ ũn mág nĩ tag vĕnh ven hã jé ěg tóg tag ki rĩr sór mũ, ěg tÿ ag jagãgtãn ke tag ti ki. Kÿ tóg inh mÿ há tĩ gé, sÿ inh pir mÿ ki rĩr tũ nĩn kÿ.

²⁰ Kÿ ũ tóg iso jykrén kónãn ke tũ nĩ gé, isÿ inh pir mÿ ki rĩr tũ nĩn kÿ. Jãnkamy e vĕ, ěg tÿ ma mũnh ke ti, kÿ tóg inh mÿ ũ tÿ tag to iso jykrén kónãn ha mĕ tĩ. Kÿ tóg inh mÿ há tĩ, ũ ag tÿ inh mré ki rĩr mũn kÿ.

²¹ Isÿ vĕnh jykre kuryj han sór vĕ, hã to sóg jykrén tĩ. ěg Senhor ne inh jykre ki kanhró nĩ', kÿ tóg há tĩ gé, ěprã ke ag tÿ inh jykre há vég mũn kÿ.

²² Inh mré tĩg ke mũ tag vÿ Tito mré ãjag ki jun ke mũ, kar kÿ ěg régre ũ ke gé. ěg régre tag hã ne ěg Senhor tũ ki rĩr há han tĩgtĩ', tag ve tÿ hĕn ri ke han inh huri. Ti tũ ki rĩr nĩ vÿ ti mÿ sér tĩ. Kÿ tóg ãjag vĕme mĕ, hã kÿ tóg ãjag ve sór mũ. ãjag to tóg há tãvĩ nĩ, ti tÿ ãjag vĕme mĕn kÿ.

²³ Kÿ Tito ne ãjag venh kãtĩg ke mũ'. Inh mré rãnhrãj jafã vë, Tio ti, kÿ tóg inh mré ãjag to vãsãn tĩ. Ti mré kãmũ tag ag vÿ tÿ ùn há nÿtĩ gé. Û tÿ igreja krêm vënhmãn kÿ nÿtĩ ag vÿ ag jëgnë ja nĩ, ãjag to. Ag tÿ Cristo jykre há ãn han kÿ nÿtĩ vÿ ve há tĩ.

²⁴ Ag tÿ ãjag ki junjun kÿ ag ki rĩr há han nĩ, vënh kar tÿ ve jé, ãjag tÿ ag to há nÿtĩ ti, igreja krêm vënh pãnpin tĩ ag kar tÿ ãjag jykre há ve jé. Vënh kar mÿ sóg ãjag to: “vĩ há tâvĩ han ag tóg tĩ,” he tĩ. Kÿ Tito ag mÿ vĩ há han nĩ, ke tũ nĩ (mũ) ra sóg ón ja nĩnh mũ.

9

Ag tÿ jãnkamy jëñënh ke

¹ Kÿ ãjag tóg, ãg tÿ Jerusalém tá Topë ki ge kÿ nÿtĩ ag mÿ jëgnënh ke tag ki kanhró (ãjag tóg) nÿtĩ, hã kÿ sóg tó sór tũ nĩ.

² Ag jagãgtãn sór ãjag tóg mũ, ki kanhró sóg nĩ. Hã kÿ sóg Macedônia tá ke ag mÿ tó tĩ. Ag mÿ sóg: “Grécia tá ke ag ne Jerusalém tá ke ag mÿ nén ù jëñë sór tĩ’,” he tĩ. “Kri prÿg tóg nÿ ha, ag tÿ nén ù jëñë sór mÿn kri,” he sóg tĩ, ãjag to. Kÿ ag tóg ke sór mũ gé sir, ãjag kóm.

³ Hã kÿ sóg ãjag mÿ ãg régre ag jëgnëg mũ, ãjag tÿ ki kanhrãn jé, sÿ ãjag kãmén mũ ti. Kÿ ãjag tÿ nén (ù) nĩm sór mũ ãn vin kãn nĩ, ùri, kÿ sóg fagrĩnh mÿ vĩ ja tũ nĩnh mũ.

⁴ Hën ri ke mÿn Macedônia tá ke ù ag tóg inh mré kãmũ sór mũ. Kÿ tóg ãjag tÿ nén vin ja tũ nĩ kÿ inh mÿ'a tĩnh mũ, isÿ ón kÿ vĩ ja nĩn kÿ. Kÿ tóg ãjag mÿ'a tĩnh mũ gé sir.

⁵ Hã kÿ sóg to jykrén, sÿ ãjag mÿ ěg régre tag ag jěgně jé, inh kãtĭg ke to hã, ãjag tÿ nén vin han kãn jé, ãjag tÿ nén (ũ) tÿ ěg mré ke ag jagãgtãn ke ti. Vãsÿ ãjag tóg tó ja nĩ, ãjag tÿ nén vin sór mũ ěn ti, kÿ ha vin han, kÿ tóg e nĩnh mũ, jãnkamy ti, kÿ tóg ve há tĩ, ti tÿ ãjag mÿ sér nĩ ti. Kÿ ũ tóg ãjag to: “ti mÿ ag mÿ há tũ ja, hã kÿ ag tóg nĩm sĩ han ja nĩ?” henh ke tũ nĩ.

⁶ Kÿ sóg tag tó sór mũ, ha mẽ: “ũ tÿ ti fy pir krãn kÿ tóg pin kÿ génh ke mũ gé sir. Ũ tÿ krãn mág mũ ěn hã tóg génh mág han ke mũ gé sir,” he sóg tũ.

⁷ Kÿ ãjag tÿ nén to jykrén mũ ěn hã vin nĩ, ãjag tÿ Jerusalém ra jěně jé. Ti tÿ ãjag mÿ sér tũ nĩn kÿ tóg há tũ nĩ. Inh pi(jé) ãjag mÿ vĩ tar han mũ'. Mÿ sér nÿtĩmnĩ, ãjag tÿ ěg mré ke ag jagãgtãn to, kÿ tóg Topě mÿ há tĩ sir. Ũ tÿ ge to tóg há tãvĩ nĩ.

⁸ Kÿ Topě tóg to tar nĩ gé, ãjag mÿ nén vin mág han ke to, ãjag tũ tÿ ãjag ki e nĩ jé, kurã kar ki, nén ũ tÿ ãjag mÿ tũ' he tũ nĩ jé. Kÿ tóg, ãjag tũ tÿ ãjag ki mág nĩn kÿ (tóg) ãjag tÿ ũ jagãgtãn', ũ jagãgtãn' henh há tĩ sir.

⁹ Tag vÿ rán kÿ nĩ, ha mẽ: “ũn jagãgtar ag mÿ tóg vin mág tũ, ti tÿ ěg mÿ vėnh vĩ há tó tóg tũ' henh ke tũ nĩ,” he tóg, Topě vĩ rá ki.

¹⁰ Ha vé, Topě ne ěg mÿ nén (ũ) kar fy vin mũ', ěg tÿ krãn jé, kÿ tóg ěg mÿ pão han jafã nĩm mũ gé, ěg tÿ tÿ pão han kÿ kon jé. Kÿ tóg ãjag mÿ ãjag tÿ tÿ ũ jagãgtãn ke mũ ěn ven mũ gé, kÿ tóg nén ũ fy ri ke nĩ. Kaně há ri ke han jé tóg ke mũ gé, ãjag tÿ vėnh jykre kuryj tag han kÿ, hã vÿ: jagně jagãgtãn, he mũ.

¹¹ Tag ki ãjag tóg rico nÿtĩnh ke mũ, ãjag tÿ vėnh kar jagãgtãn kÿ. Kÿ ag tóg e nÿtĩnh mũ gé sir, ũ tÿ

ẽg t McGrĩn Topẽ to vĩ há han mũ ag, ag tỹ ẽg tỹ ag jagãgtãn t McGrĩn Topẽ to vĩ há han kỹ.

¹² Kỹ tóg ge nĩ. Ẽg tỹ Topẽ ki ge kỹ nỹtĩ ag jagãgtãn kỹ ẽg tóg ag jagãgtar tỹ tũ' he mũ. Tag tóg há tĩ. Hã ra ag tóg ẽg tỹ ag jagãgtãn t McGrĩn (ag tóg) Topẽ mỹ vĩ há han ke mũ gé sir.

¹³ Hã ki ag tóg ãjag tỹ Topẽ vĩ kri fig mũ vég mũ, ãjag tỹ ag jagãgtãn ki. Kỹ ag tóg tag to Topẽ to vĩ há han ke mũ gé sir, ha vemnĩ. Cristo to vême to ãjag nẽji há nỹtĩ. Hã ve jé ag tóg ke mũ, ãjag tỹ ag jagãgtãn mág kỹ, ãjag tỹ vẽn h kar jagãgtãn kỹ ke gé.

¹⁴ Kỹ ag tóg ãjag to Topẽ mré vêmén ke mũ gé sir, ãjag to há tãvĩ nỹtĩn kỹ. Topẽ tỹ ãjag jagãgtãn há pẽ han mũ ẽn ve jé ag tóg ke mũ, hã kỹ ag tóg ãjag ve sór ke mũ gé sir.

¹⁵ Topẽ ne ẽg mỹ nén ù há tãvĩ vin tĩ mỹr'. Pi(jé) kaja nĩ', ti tỹ ẽg mỹ nén vin mũ ti. Ẽg jé ti mỹ to vĩ há han, ti mỹ agradecer hen kỹ.

10

Paulo tỹ nén to vĩ

¹ Ha vé, ãjag jyvẽn sór inh mũ, inh, hã vỹ: Paulo, he mũ. Sỹ ãjag mré nĩn kỹ sóg nẽji komẽr hã vĩ tĩ, kỹ, isỹ kór há tá nĩn kỹ isóg nẽji vĩ jũ han tĩ ãjag mỹ. Cristo ne komẽr hã vĩ tĩ'. Ẽn há vẽ, Cristo ti. Ti jykre hã han sór inh nĩgtĩ.

² Hã kỹ sóg ãjag mỹ tag to vĩ sór mũ, ha mẽ. Isỹ ãjag mỹ nén rán mũ tag jẽmẽmnĩ. Kỹ sóg ãjag ki jun kỹ vĩ jũ han ke tũ nĩ. Vĩ jũ han jé sóg ke mũ, ha vemnĩ, ù tỹ inh kato vĩ mũ ag mỹ, ù tỹ iso: “ã tỹ vêsóg ki nén to jykrén mũ ẽn hã han tóg tĩ,” he mũ ag mỹ.

³ Ēprā ke vỹ tỹ inh nĩ, hã ra inh pi(jé) ěprā ke jykre han kỹ vẽnh jykre kórég han to vãsãn tĩ'.

⁴ Vãsãn mág sóg tĩ, hã ra inh pi(jé) ěprā ke ag jykre han kỹ vãsãn mũ'. Topě jykre tar ěn hã han kỹ sóg hã to vãsãn tĩ, kỹ tóg soldado tỹ rará jafã ri ke nĩ, Topě jykre tar ti. Tỹ sóg ěg kato tẽ mũ ag vẽnh pigju jafã mág ěn kókég tĩ, hã vỹ: isỹ ũ tỹ ěg vĩ kato vãsãnsãn mũ ag vĩ tỹ tũ' he mũ, he mũ.

⁵ Ũ tỹ Topě kato vĩ sór mũ ag vĩ tỹ sóg tũ' he tĩ gé. Věsỹ ũn mág han sór ag tóg nỹtĩ, Topě kato vãsãn kỹ, ěg tỹ Topě jykre ki kanhrãn mũ kato vãsãn kỹ. Tỹ tũ' he jé sóg ke mũ, Topě jykre tar hã tỹ. Ēprā ke ag tỹ Topě vĩ kato tẽ mũ ag tỹ Cristo krêm ge han kãn sór sóg mũ, kỹ ag sigse kỹ nỹtĩ ri ke vẽ sir.

⁶ Kỹ, sỹ ājag tỹ Topě vĩ kri nĩm mũ ve kỹ sóg ũ tỹ kri fi sór tũ ag mỹ vĩ jũ han ke mũ sir, ha vemnĩ.

⁷ To jykrén há han nĩ, ha mẽ. “Tỹ sóg Cristo mré ke nĩ,” he ājag tóg tĩ, ājag kãmĩ ũ. Kỹ to jykrén há han nĩ. Tỹ sóg Cristo mré ke nĩ gé, inh, ājag kóm mỹr, ha mẽ.

⁸ Ěg Senhor ne inh fěg', sỹ ājag jyvẽn jé. Ti pi(jé) inh mỹ: “ha ag kókén,” hé'. Kỹ sóg ājag mỹ tó, ěg Senhor tỹ inh fěg ja ti. Isỹ věso vĩ há han hã vẽ. Ge ra tóg inh mỹ'a tũ nĩ, isỹ věso vĩ há han mũ ti.

⁹ Sỹ ājag jyvẽn sór vẽ. Inh pi(jé) ājag kaně jun sór mũ'. Ājag jyvẽn hã jé sóg ājag mỹ rán.

¹⁰ Inh carta ki inh něji ājag mỹ vĩ tar han tĩ, vĩ jũ, kỹ sỹ ājag mré nĩn kỹ sóg něji krój nĩ ve nĩ, kỹ inh vĩ něji tóg tỹ nén ũ tũ nĩ ve nĩ.

¹¹ Tag to jykrén, ha mẽ: isỹ rán mũ ri ke han jé sóg ke mũ, isỹ ājag mré nĩnh ken kỹ, ha mẽ. Ājag vég tũ sóg nĩ, isỹ carta tag rán kỹ. Isỹ ājag mré nĩnh

ken kŷ sóg inh vĭ tag ri ke han ke mŭ, ha vemnĭ.

12 Ājag kāmĭ ũ tóg vēso vĭ há han sór tĭ. Inh pi(jé) ag ri ke nĭ', inh pi(jé) tŷ ag mré ke nĭ gé'. Vēsóg ki to jykrén kŷ ag tóg nén ũ to: “tag vŷ há nĭ, tag vŷ há tŭ nĭ,” he tĭ. Tag to jykrén kŷ ag jykre tóg ag mŷ há nĭ ve nĭ. Topē jykre ve vén sór tŭ ag tóg nĭ. Ag tŷ vēsóg ki nén to jykrén hã tóg ag mŷ há tĭ. Krĭ tŭ ag nŷtĭ.

13 Ag jāvo sóg Topē jykre vég tĭ, hã kŷ sóg ājag mŷ: “inh jykre vŷ há nĭ,” he tĭ. Topē ne inh mŷ inh rãnrãj ti nĭm, kŷ tóg inh mŷ: “ha Corinto tá ke ag ki rĭr,” he ja nĭgtĭ gé.

14 Inh pi(jé) Topē tŷ inh mŷ vēnh rãnrãj nĭm ěn pátén tĭ', kŷ sóg pátén ja tŭ nĭ gé, sŷ ājag mŷ rán kŷ. Inh hã ne ājag mŷ Cristo kāmén vén ja nĭgtĭ'.

15 Hã kŷ sóg isŭ tŷ ājag jyvĕn tĭ. Ũ tŭ pijé'. Inh pi(jé) ũ rãnrãj to: “isŷ han ja vē,” he mŭ'. Isŭ hã ki sóg tŷ ũn mág nĭ. Kŷ sóg tag to jykrén mŭ gé, ha mē: ājag tŷ Topē ki ge kŷ nŷtĭ to tar nŷtĭn kŷ sóg tŷ ũn mág tãvĭ nĭnh ke mŭ gé, ājag mré. Isŭ hã vē, inh rãnrãj hã vē.

16 Kŷ sóg ājag jamã mã ra tĭg sór mŭ gé, sŷ Cristo kāmén jé, ũ tŷ ag mŷ tó ja tŭ ěn ra. Sŷ tãtá ag mŷ kāmén kŷ sóg inhhã ki rãnrãj mŭ sir, ũ tŷ ag mŷ tá Topē vĭ kāmén ja tŭ nĭn kŷ. Kŷ sóg inh rãnrãj hã tugnĭn tŷ ũn mág jĕnh mŭ, ũ rãnrãj tugrĭn ke tŭ vē.

17 Hã ra tóg há tŭ tĭ, ěg vēme tag ti. Ājag tŷ ũn mág nĭ tó sór kŷ ěg Senhor ti tómnĭ.

18 Ěg tŷ vēso: “ũn há vŷ tŷ inh nĭ,” he mŭ ra ěg pi(jé) tŷ ũn há nŷtĭ'. Ěg Senhor tŷ ěg to: “ũn há vŷ tŷ ã nĭ,” hen hã kŷ ěg tóg tŷ ũn há nŷtĭ.

11

Ón kǵ apóstolo ag

¹ Iso fe nýtĩmnĩ. Krĩ tũ nĩ ve inh nĩ, isỹ vėsó kǵ. Hã ra ãjag tóg iso fe nýtĩ, kǵ tóg há tĩ.

² Ājag to sóg há pě nĩ, Topě tỹ ãjag to há nĩ ri ke, hã kǵ sóg ãjag jyvěn tĩ. Kǵ ãjag tóg ũn mén ke mũ fi ri ke nýtĩ, kǵ Cristo vỹ ãjag mén ke ri ke nĩ sir. Věnh prũg tag to sóg ãjag kãn sór mũ mỹr, ãjag jãnhkri nýtĩ jé, tátãg tỹ mén ja tũ jãnhkri ri ke.

³ Hã ra sóg ãjag to: “ag mỹ ti tovãnh sór tũ nĩ vỹ?” he mũ. Pỹn vỹ Eva fi mỹ ón, Japo ti, ti jykre (ka)mě nĩn kǵ, kǵ fi tóg ti vĩ kri nĩm. Kǵ tóg ãjag mỹ ón sór mũ gé, Japo ti, ãjag tỹ Cristo tovãnh jé, ãjag tỹ ti jykre pir tovãnh jé, ãjag tỹ ti to tar ěn to krónh ke jé.

⁴ Hã kǵ ãjag tóg ũ ag vĩ jěmě sór mũ, ag tỹ ãjag mỹ ón kǵ Jesus tó kǵ, ag tỹ isỹ ãjag mỹ nén tó mũ ěn hã tũ tó mũ ra ãjag tóg jěmě sór tĩ. Ón kǵ jagrě vỹ ãjag mỹ há nĩ ve nĩ, Topě tỹ ãjag mỹ nĩm ja tũ ěn. Ón kǵ topě vỹ vỹ ãjag mỹ mẽ sér tĩ ve nĩ, ãjag tỹ vãsỹ mẽ ja tũ ěn. Věnhmỹ han sór ãjag tóg mũ.

⁵ Ón kǵ apóstolo ag ne ãjag mỹ věnh vỹ tag tó sór mũ'. Inh pi(jé) tỹ ag krěm ke nĩ', ha mẽ.

⁶ Vĩ sĩnvĩ han tũ inh něji nĩ, ag vĩ sĩnvĩ ri ke han tũ inh něji nĩ. Hã ra sóg nén tỹ hěn ri ke ki kanhró nĩgtĩ, tag ve ãjag tóg mỹr, ãjag tỹ inh vĩ mẽ tỹ hěn ri ke han mũ ěn ki.

⁷ Ājag mỹ sóg Topě vỹ tó ja nĩgtĩ, kǵ sóg tag to ãjag ki ti kaja ve sór ja tũ nĩ. Věsỹ ũn sĩ han ja inh nĩ, sỹ ãjag mré nĩn kǵ, ãjag tỹ tỹ ũn mág nýtĩ jé, isugrĩn.

Tag tugarĩn inh mÿ Topẽ vĩ mranh'? Vó, vẽnĥ jykre há vé.

⁸ Ęmã ũ tá Jesus ki ge kÿ nÿtĩ fag ne inh mÿ fag jãnkamy vẽnĥ kãpãm, kÿ fag tóg inh mÿ ti jẽnẽ ja nĩ, sÿ ãjag mré nĩn kÿ. Fag tũ hã ko ja inh nĩgtĩ.

⁹ Kÿ, isÿ jãnkamy ve sór mũ ra sóg ãjag mÿ tó ja tũ nĩ gé. “Tĩ hÿn ag mÿ jagy tĩnh mũ,” he sóg tĩ, hã kÿ sóg ãjag mÿ to ja tũ nĩ. Ga tÿ Macedônia tá ěg régre ag ne inh ki junjun ja nĩgtĩ!, sÿ ãjag mré nĩn kÿ, kÿ ag tóg inh mÿ jãnkamy ũ ma kãmũ ja nĩ gé, sÿ to nén tÿ inh mÿ tũ nĩ ěn mãn jé. Gen kÿ sóg isũ vég tĩ hã ra, tĩ tÿ ãjag mÿ jagy tũ nĩn jé. Inh jykren hã vẽn. Tovãnh sór tũ inh nĩgtĩ.

¹⁰ Ki hã tó sóg tĩ, Cristo tÿ ki hã tó tĩ ěn ri ke han sóg tĩ. Kÿ sóg ãjag to: “ga tÿ Grécia tá ke ag vÿ jãnkamy to inh jykre ki kanhrãn kãn ke mũ, ag tÿ iso vĩvĩ he tũ nĩn jé,” he mũ. Ęjag jãnkamy ve sór tũ pẽ inh nĩgtĩ.

¹¹ Hẽ ri ken kÿ? Inh mÿ ãjag to há tũ nĩgtĩ? Vó, ãjag to sóg há tãvĩ nĩ, kÿ Topẽ ne ki kanhró nĩ'.

¹² Hã ra sóg ãjag tũ ve sór tũ nĩ, sÿ ag vĩ tÿ tũ' hen jé, ón kÿ apóstolo ěn ag vĩ ti. Inh mÿ tóg ag tÿ ãjag mÿ: “Paulo ri ke inh nĩ. Inh mÿ ãjag tũ vẽnĥ kãpãm,” henh ha mẽ tĩ. Hã kÿ sóg ãjag tũ ve sór tũ nĩ.

¹³ Ón kÿ apóstolo vÿ tÿ ag nÿtĩ, mÿr, ha mẽ, ón kÿ ag tóg: “Topẽ rãnrãj han ěg tóg mũ,” he tĩ. Ón kÿ ag tóg: “Cristo vÿ ěg tÿ apóstolo han,” he tĩ.

¹⁴ Satanás jykre hã vẽn. Vẽnÿ tóg Topẽ tÿ jẽnẽ jafã ri ke han tĩ, ón kÿ, Satanás ti.

¹⁵ Kÿ Satanás mÿ rãnrãj tĩ ag tóg ón kÿ (ag tóg) jykre kuryj nÿtĩ ve nĩ gé. Hã ra Topẽ tóg ag vóg kónãn ke mũ, ag rãnrãj kórég to.

Paulo jagtar

¹⁶ Ha mẽ, tó mǎn jé sóg ke mũ, sỹ tó ja ti. Inh pi(jé) krĩ tũ nĩ'. Isỹ ãjag mỹ krĩ tũ nĩ ve (hã) ra, ge ra iso hã nỹtĩmnĩ, sỹ vëso vënh vĩ há tón kỹ.

¹⁷ Sỹ ãjag mỹ sỹ nén ve ja ên tó sór vë, kỹ tóg inh krĩ tũ nĩ ve nĩ. Sỹ vëso vĩ há han kỹ sóg krĩ tũ nĩ ve nĩ. Êg tỹ êg Senhor jykre tó kỹ êg tóg tag tó tũ nĩgtĩ, sỹ tónh ke tag.

¹⁸ Hã ra sóg tó sór mũ. Vënh kar tóg ãjag mỹ ag tỹ nén ve ja tó tĩ, kỹ sóg ãjag mỹ sỹ nén ve ja ên tó sór mũ gé, ha mẽ.

¹⁹ Krĩ há ãjag nỹtĩ, ge ra ùn krĩ tũ ag tóg ãjag mỹ há nỹtĩ ve nĩ.

²⁰ Û tỹ ãjag mỹ: “tag han ra, tag han tũg ra,” hen kỹ tóg ãjag mỹ sér tĩ ve nĩgtĩ. Û tỹ ãjag tũ mǎn sór kỹ tóg ãjag mỹ há tĩ ve nĩgtĩ, ù tỹ ãjag mỹ un'ón mũ ag tóg ãjag mỹ há nỹtĩ ve nĩgtĩ, ù tỹ vëso: “tỹ inh ùn mág nĩ,” he mũ ag vỹ ãjag mỹ há nỹtĩ ve nĩgtĩ gé, ù tỹ ãjag kakã ki tǎnh tĩ ên ag ke gé. Û tỹ ge vỹ ãjag mỹ há kar nỹtĩ ve nĩgtĩ.

²¹ Inh mỹ'a tóg tĩ, sỹ tag tó kỹ. Vënh jykre tag to sóg krój nĩ, tag han sór vǎnh inh nĩgtĩ, ag tỹ han ri ke tag.

Hã ra ag tóg ãjag mỹ ag tỹ nén ve ja ên ti tó sór mũ, ón kỹ apóstolo ên ag, ag tỹ nén ù há kar han mũ tó ag tóg tĩ. Kỹ sóg ag ri ke tónh ke mũ gé sir, ùn krĩ tũ ag ri kén.

²² Hebreu vỹ tỹ ag nỹtĩ. Tỹ sóg Hebreu nĩ gé. Israel krẽ'krẽ vỹ tỹ ag nỹtĩ. Tỹ sóg Israel krẽ'krẽ nĩ gé. Abraão krẽ'krẽ vỹ tỹ ag nỹtĩ. Tỹ sóg Abraão krẽ'krẽ nĩ gé.

23 Cristo camarada vỹ tỹ ag nỹtĩ. Tag to sóg ag kãfór nĩ hã ra. Ha vé, krĩ tũ pẽ nĩ ve sóg nĩ, sỹ tỹ ag kãfór nĩ tag tón kỹ.

Ha mẽ, isỹ tỹ Cristo camarada nĩ ti: inh rãnhrãj e tag hã to sóg ag kãfór nĩ, ise kỹ nĩn e ja hã to sóg ag kãfór nĩ gé. Inh mrãnmrãn kãfór han ag tóg tĩ gé, ter kren tỹ hẽn ri ke ve inh, ag kãfór ke gé.

24 Judeu ag ne inh mrãnmrãn tỹ 5 (ke) han', ag tỹ ù mrãnmrãn tỹ 39 (ke) han tĩ ên tỹ 5 (ke) han ag tóg isỹ, kurã tỹ hẽn ri ke han tóg, ti tỹ 5 (ke) ên tá krỹg jé.

25 Kar kỹ ag tóg ka tỹ inh mrãnmrãn tỹ 3 (ke) han ja nĩgtĩ gé. Kurã tỹ hẽn ri ke han tóg ke gé, ti tỹ 3 (ke) ên tá krỹg jé. Pó tỹ ag inh pin ja nĩgtĩ gé, isén jé, kurã pir ki. Kar kỹ sóg goj ki ter kren tãgtũ han ke gé, ên kã sóg kejẽn kuty pir ki kurã mré goj nig kãki nãgnãr, goj kafã tũ kãki.

26 Kuvar há ra tĩg tỹ hẽn ri ke han inh, kỹ goj var tóg inh jagtar han. Êg tũ péju(g) tĩ ag vỹ inh jagtar han tĩ. Inh mré ke ag vỹ inh vóg kónãn sór nĩgtĩ, fóg ag ke gé, cidade ki ke ag ke gé, êmã tũ tá ke ag ke gé. Goj kafã tũ kri inh jagtar han. Ón kỹ êg kanhkã ag vỹ inh jagtar han tĩ gé.

27 Rãnhrãj mág to inh jagtar tĩ gé, to sóg ron tĩ, kỹ sóg nũr tũ tỹ hẽn ri ke hyn han tĩ gé. Kejẽn sóg kókĩr tĩ, kejẽn sóg goj vég tũ nĩgtĩ, vãkre tỹ hẽn ri ke han sóg tĩ, kusa mễg sóg tĩ, inh kur tóg iso tũg tĩ gé.

28 Kỹ, isỹ kurã kar ki ti jagy tag vég mũ mré hã sóg igreja krêm vẽnhmãn tĩ ag to krĩ kufy han tĩ gé.

29 Û tỹ Cristo vĩ to krónh ken kỹ tóg inh mỹ jagy tĩ gé. Û tỹ Topẽ vĩ mranh kỹ sóg kanẽ jur tĩgtĩ gé.

³⁰ Kÿ, isÿ vêsó kÿ sóg isÿ nén ù jagy vég mũ ên tó sór tĩ, inh krój nĩ ên ti.

³¹ Topê ne ki kanhró nĩ', êg Senhor tÿ Jesus jóg ti. Êg tÿ ti mÿ vĩ há han tóg tũ' henh ke tũ pẽ nĩ. Ti hã ne ki kanhró nĩ'. Inh pi(jé) ón mũ'.

³² Cidade tÿ Damasco tá sóg nĩ ja nĩgtĩ, kÿ pã'i mág tÿ rei tÿ Aretas ên krêm pã'i ù vÿ governo ki rĩr nĩ ja nĩgtĩ. Ên tóg ijo vãji ja nĩgtĩ. Ti polícia ag tóg ijo vãji ja nĩgtĩ, ag tÿ ise jé.

³³ Hã ra inh mré ke ag tóg kêj mág kãkã inh péju kÿ jãnkã ror tÿ isérem, cidade to ró tÿ, hã kÿ sóg kren. Isÿ ti jagy ve jan hã vë.

12

Paulo tÿ nén nẽ ve

¹ Kÿ ãjag tÿ isÿ tÿ ùn mág nĩ tag mẽ sór kÿ, kÿ sóg ãjag mÿ êg Senhor tÿ inh mÿ nén ven mũ ên tó sór mũ gé ver, ti tÿ inh mÿ nén kãmén mũ ti. Sÿ ãjag mÿ tónh ke tũ vë vë, hã ra ãjag tóg mẽ sór mũ.

² Ha vé, ù ki kanhró sóg nĩ, Jesus ki rã ù. 14 (ke) anos ti nĩ ha, ti tÿ kanhkã ra tĩg kri, kanhkã tãgtũ he mũ ên ra. Hên ri ke mũn tóg ã rĩr há ra vyr, hên ri ke mũn ti kuprĩg tóg ra vyr, inh pi(jé) ki kanhró nĩ'. Topê hã ne ki kanhró nĩ'.

³ Hã ra tóg ra vyr, hên ri ke mũn ã rĩr há ra, ti kuprĩg hên ri ke mũn, inh pi(jé) ki kanhró nĩ', Topê hã ne ki kanhró nĩ'.

⁴ Kÿ tóg êg tÿ hẽ tá Topê mré nÿtĩnh ke mũ ên ra vyr, Paraíso he mũ ên ra. Tá tóg vënh vĩ jëmẽ, êprã ke tÿ nén tónh ke tũ ên mẽ tóg tá, kanhkã tá vënh jykre sĩnvĩ pẽ ên, êg tÿ tag ki nén ki kagtĩg ên.

⁵ Ën hã to sóg: “ũn mág vỹ tỹ inh nĩ,” he sór mũ. Isỹ vėsóg ki kanhkã ra tĩg pijé'. Isỹ ãg tỹ ãprã vэг tĩ ãn tó kỹ sóg inh krój nĩ hã tó sór mũ.

⁶ Isỹ ùn mág nĩ tag tó kỹ sóg ki hã tó tĩ, vènh ó pijé'. Hã ra sóg tó tũ nĩ, ãjag tỹ iso: “vènh kar kãfór vỹ tỹ ti nĩ,” he tũ nĩ jé. Inh jykre vэг ãjag tóg mũgtĩ, inh vĩ mэг ãjag tóg mũgtĩ, kỹ tag hã to jykrén nĩ, tag hã to ãjag tóg inh jykre ki kanhrãn ke mũ.

⁷ Kỹ Topẽ tóg, ti tỹ inh mỹ kanhkã ven kar kỹ (tóg) to jykrén gé, sỹ vēsỹ ùn mág han sór tũ nĩ jé. Hã jé tóg inh há tỹ nén ù jagy ki nĩ han tĩ gé, kỹ tóg sónh tỹ inh ki já ri ke nĩ. Satanás krêm ke ù vè, kỹ tóg isãnh tĩ, isỹ vēsỹ ùn mág han tũ nĩ jé.

⁸ Kỹ sóg ãg Senhor mỹ to vĩ tãgtũ han, ti tỹ inh mỹ tỹ tũ' hen jé.

⁹ Hã ra tóg ke jãvãnh ja nĩ. Kỹ tóg inh mỹ: “ã jagãgtãn sóg tĩ,” he ja nĩ, “kỹ tóg há tĩ,” he ja tóg nĩ, ãg Senhor ti. “Ã krój nĩ hã ki isỹ tỹ ùn tar nĩ ve há tũ,” he ja tóg nĩ inh mỹ, ãg Senhor ti. Hã kỹ inh krój nĩ tag tóg inh mỹ há tĩ. Inh krój nĩn kỹ sóg Cristo tar hã tỹ tar nĩ nĩ. Tag hã ne há tĩ'.

¹⁰ Hã kỹ inh krój nĩ tóg inh mỹ sér tĩ, ag tỹ iso vĩ kónãn ti ke gé, inh jagtar nĩ ti ke gé, ag tỹ inh vóg kónãn ti ke gé, inh kanẽ jur ti ke gé. Inh mỹ tóg sér kar tĩ, sỹ nén vэг mũ ti, sỹ Cristo hã tỹ fe nĩn kỹ. Inh krój nĩ ãn kã sóg tar nĩ, mỹr, ha mẽ.

Paulo tỹ Corinto tá ke ag to nén to jykrén

¹¹ Ha vé ha, vēsỹ ùn krĩ tũ nĩ ãn ri ke han sóg, ãjag tỹ inh kutãn kỹ. ãjag tỹ iso vĩ há han ke vè vè. Inh pi(jé) ù tỹ vēsỹ apóstolo han mũ ãn ag krêm ke nĩ', isỹ tỹ nén (ũ) tũ hã ra, mỹr, ha mẽ.

12 Ājag mǝ sóg sǝ tǝ apóstolo jǝ ven huri. Isǝ nén (ũ) jagy vég mũ ra sóg to krónh ke tũ nĩgtĩ. Ēg tǝ nén han vanh hyn han ja inh nĩgtĩ, ājag rĩnve, milagre ti, Topě jykre ti ke gé. Hã ki ājag tóg venh mũ, sǝ tǝ apóstolo jǝ ti.

13 Kǝ inh ājag mǝ ne han ja tũ nĩ nĕji, ājag tǝ ĕmã ũ tá Jesus to vĕnhmãn tĩ ag to: “ĕg kãfór ag nǝtĩ,” hen jé? Nén pir hã han tũ inh nĩ, hã vǝ: ājag jĕn ko ja tũ inh nĩ, he mũ, sǝ ājag mré nĩn kǝ, kǝ tóg ājag mǝ jagy nĩ ja tũ nĩ. Tag tǝ kórég kǝ inh mǝ vĕnh pãte fón nĩ.

14 Ha vé ha, sǝ ājag ve mãn sór vĕ mǝr. Sǝ tag to jykre tãgtũ hã vĕ sir. Kǝ sóg inh jun kǝ ājag mré nĩn kǝ (sóg) ājag mǝ ti jagy nĩm sór tũ nĩ gé, ũri. Inh pi(jé) ājag tũ mãn sór mũ'. Sǝ ājag venh kãtĩg ke vĕ. Ēg krĕ pi(jé) ĕg rico han tĩ', ĕg tǝ ag jĕ'ŷn mũ ra. Ēg hã ne ĕg krĕ mǝ nén ũ nĩm tĩ'.

15 Hã kǝ sóg isũ fón kãn ke mũ, ājag tugrĩn, vĕnh fĕg jé sóg ke mũ gé, sǝ ājag krenkren han jé. Ājag to sóg há tãvĩ nĩ. Hã kǝ tóg inh mǝ e tĩ, ājag tǝ iso há tũ nǝtĩ ti.

16 Kǝ ājag tóg ki kanhró nǝtĩ, isǝ ājag mré nĩn kǝ ājag mǝ ti jagy nĩm sór tũ nĩ ti.

Hã ra sóg nĕji ājag vatánh tá ājag krĩn tĩ, ājag mǝ sóg nĕji ón tĩ.

17 Kǝ inh mǝ ājag vatánh tá ājag tũ mãg tĩ', sǝ ājag mǝ inh mré ke ag jĕgnĕn kǝ'? Ke tũ sóg nĩgtĩ mǝr.

18 Tito mǝ sóg to vĩ, ti tǝ ĕg régre ũ ĕn mré ājag venh tĩg jé. Kǝ Tito mǝ inh mǝ ājag tũ ma kãtĩg ja nĩ'? Ke tũ tóg nĩ, ki kanhró ājag tóg nǝtĩ. Inh jykre hã han tóg tĩ, Tito ti. Isǝ nén han mũ ĕn hã han tóg tĩ.

19 Ājag h̄yn iso: “ón k̄y tóg v̄enh jagfy v̄i m̄ũ,” he m̄ũ. “T̄i t̄y ěg t̄y ã to há n̄yt̄i ěn han sór v̄ẽ,” he ājag h̄yn m̄ũ iso. Hã tũ v̄ẽ, k̄y Cristo v̄y ki kanhró n̄i, Topẽ ti ke gé. Ājag to sóg há p̄ẽ n̄i, hã k̄y sóg v̄i m̄ũ, ājag t̄y inh v̄i tugr̄in ti hã to tar n̄yt̄i jé.

20 Tag hã to sóg jykr̄en m̄ũ, ha mẽ: h̄en ri ke m̄ũn ěg tóg jagn̄ẽ t̄y ũn m̄ũ, s̄y ājag ki jun k̄y. H̄en ri ke m̄ũn ājag tóg jagn̄ẽ to jũ m̄ũ, h̄en ri ke m̄ũn ājag tóg jagn̄ẽ tũ ki v̄ẽ'ĩ m̄ũ, h̄en ri ke m̄ũn ājag tóg jagn̄ẽ to kr̄i r̄y n̄yt̄i, v̄enh kar h̄en ri ke m̄ũn ājag tũ hã m̄i ěkr̄en sór t̄i, h̄en ri ke m̄ũn ājag tóg jagn̄ẽ to v̄i kónãn m̄ũ, h̄en ri ke m̄ũn ājag tóg jagn̄ẽ to v̄i v̄i henh m̄ũ, h̄en ri ke m̄ũn ājag tóg jagn̄ẽ k̄ãfór n̄yt̄i sór m̄ũ, h̄en ri ke m̄ũn ājag tóg v̄enh jykre e han sór m̄ũ.

21 K̄y tóg inh m̄y'a t̄inh m̄ũ, s̄y ājag ki jun k̄y, k̄y Topẽ t̄y is̄y ũn s̄i han ri ke v̄ẽ sir. Inh f̄yñh ke v̄ẽ, ājag t̄y v̄ãs̄y Topẽ v̄i mranh ja ěn tovãnh sór tũ n̄yt̄in k̄y, n̄en ũ kav̄ej ěn ti, ã pr̄ũ tũ fi mré n̄y, ã mén tũ mré n̄y, fag to ěn t̄i ěn m̄ȳr. Ājag t̄y ěn tovãnh tũ n̄in k̄y tóg inh m̄y'a t̄inh m̄ũ.

13

Paulo t̄y ag jyv̄en m̄ãn m̄ũ

1 S̄y ājag ve tãgt̄ũnh ke v̄ẽ ha. K̄y sóg ājag jykre venh ke m̄ũ. Ũ t̄y ājag jykre kórég v̄ég m̄ũ v̄y tónh ke m̄ũ, ājag t̄y ti kórég han ja ti. Ũn régre v̄y tugtónh ke m̄ũ, ke tũ n̄in k̄y ũn tãgt̄ũ.

2 Tag tó inh huri, k̄y sóg tó m̄ãn sór m̄ũ m̄ȳr. S̄y ājag mré n̄i ja n̄in k̄y sóg ājag m̄y tag tó ja n̄i, k̄y sóg ũri ājag m̄y rán m̄ũ sir, s̄y ājag mré n̄i tũ n̄in k̄y, ha mẽ. S̄y ājag mré n̄i ja n̄in k̄y sóg kom̄er hã v̄i ja n̄i, ũ t̄y Topẽ v̄i mranh ja ěn ag m̄ȳ. Inh jun m̄ãn k̄y inh

pi(jé) komēr hã vĩ mãn mũ', ha vemnĩ. Vĩ tar han jé sóg ke mũ mÿr.

³ Cristo vĩ mẽ sór ãjag mũ, inh ki. Mẽ jé ãjag tóg ke mũ. Ti pi(jé) krój nĩ'. Tar ti nĩ, hã kÿ sóg vĩ tar han ke mũ gé.

⁴ Krój nĩ ve ja ti nĩ, ti tÿ cruz to sa kÿ. Hã ra tóg rĩr mãn, Topẽ tÿ ti rĩn mãn kÿ. Topẽ tar nĩ hã vẽ. Kÿ sóg krój nĩ gé, sÿ ti ki rã kÿ jẽn kÿ, hã ra sóg ti mré rĩr kÿ jẽ gé, ãjag mÿ, Topẽ tar nĩn kÿ.

⁵ ãjag jykre tugnÿm nĩ. “Inh mÿ Jesus ki rã há han mũ vÿ?” hemnĩ, vëso jykrén kÿ. “Jesus Cristo mÿ inh kãkã nĩ?” hemnĩ. ãjag tÿ tag to: “hÿ, hã vẽ,” he tũ nĩn kÿ ãjag pi(jé) tÿ ti tũ nÿtĩ'. Ēn kã ãjag tóg ti tovãnh kÿ mũ nĩ sir.

⁶ Hã ra sóg ti tovãnh ja tũ nĩ. ãjag tÿ tag ki kanhrãn kÿn há tĩ.

⁷ ãjag to sóg Topẽ mré vēmén tĩ, ãjag tÿ nén ù kórég han tũ nĩ jé. Kÿ inh rãnrãj tóg Topẽ mÿ há tĩ sir, vënh kar mÿ ke gé. Ag tÿ hã ra iso é he mũ ra nén ù há tãvĩ han sórmnĩ, ha mẽ, kÿ ãjag tÿ Jesus tũ hã han ke mũ tag ne há tãvĩ nĩnh mũ'.

⁸ Inh pi(jé) ù tÿ ki hã tó mũ kato tẽ sór mũ'. Û tÿ ki hã tó mũ tag ve sór inh nĩ mÿr.

⁹ Inh mÿ tóg sér tĩ, inh krój nĩn kÿ, kÿ tóg inh mÿ sér tĩ gé, ãjag tar nÿtĩn kÿ. Hã jé sóg Topẽ mré vĩ tĩ, ti tÿ ãjag mÿ vënh jykre há ěn nĩm jé, ãjag tÿ há pẽ nÿtĩ jé.

¹⁰ Hã kÿ sóg ãjag mÿ carta tag rán, sÿ ãjag vég tũ nĩn kÿ. Kÿ sóg komēr hã vĩ sór mũ, sÿ ãjag mré nĩnh ken kÿ. Inh pi(jé) vĩ tar han sór mũ', inh pi(jé) ěg Senhor tÿ isar han kÿ inh vĩ tar tÿ ãjag kókén sór mũ'. ãjag tar han sór inh mũ mÿr.

¹¹ Inh kanhkã', sÿ ãjag mÿ rán kãn hã vë. Hã ra sóg ver tag tó sór mÿ, ha mẽ: vënh kãn nĩ, ãjag tÿ kygnëg tũ nĩ jé, inh vĩ jëmëmni, vënh jykre pir han nĩ, krĩ kuprã nÿtĩmnĩ. Topë ne ãg to há nĩ', ti ne ãg krĩ kuprãg tĩ'. Ti hã ne ãjag ki rĩr mÿ', ãjag tÿ ti jykre tag han kÿ.

¹² Jagnë ki nhun ke ri ke han nĩ, Jesus mré ke kar ki, ãjag tÿ jagnë nĩgé kãgmĩ kÿ. Topë tũ ki ge kÿ nÿtĩ kar vÿ ãjag mÿ: “ãjag mÿ há?” he sór mÿ.

¹³⁻¹⁴ Ëg Senhor tÿ Jesus Cristo jé ãjag tar han tĩ. Topë vÿ ãjag to há nĩ. Ti kuprĩg vÿ tÿ ãjag jagrë nĩ. Ti jykre hã mĩ mÿmnĩ.
Hã vë.

Topẽ vĩ rá **New Testament in Kaingang (BR:kgp:Kaingang)**

copyright © 2011 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kaingang

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kaingang

© 2011, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files
dated 29 Jan 2022
16af52c8-0e45-5e91-b36c-cd314d36d7fc